

ΔΕΛΤΙΟΝ

ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ
ΥΠΟ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΤΟΥ Ι.Κ.Α.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΕΔΡΟΣ : Μ. ΓΟΥΤΟΣ ΜΕΛΗ : Ε. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ Χ. ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΣ Γ. ΛΕΩΝΤΑΡΑΚΗΣ ΑΙΚ. ΚΟΥΖΕΛΗ Κ. ΒΥΛΗΓ Φ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	ΕΤΟΣ Θ' ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 2-3	ΑΘΗΝΑΙ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 1959
--	----------------------------------	--

Μ Ε Λ Ε Τ Α Ι

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

Υπό ΕΥΑΓΓ. ΤΣΟΥΚΑΤΟΥ

«Πᾶς Ἕλλην συνταξιούχος» ἔλεγε ὁ ἀείμνηστος καθηγητὴς τῆς Δημοσίας Οἰκονομίας Ἀνδρεάδης, ὑπονοῶν περισσότερο ἓνα ὄνειρον παρά μίαν πραγματικότητα. Παρὰ τὸν εὐτράπελον τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἔθετε τὸ ζήτημα ὁ ἀείμνηστος καθηγητὴς, τὸ ὄνειρον αὐτὸ εἶναι χαρακτηριστικὸν τῆς βαθείας ἀνάγκης, τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται ὁ Ἕλλην, ὅπως καὶ κάθε ἄνθρωπος διὰ κάποιαν οἰκονομικὴν ἀσφάλειαν, διὰ κάποιαν οἰκονομικὴν ἀνεξαρτησίαν. Καὶ ἡ ἀνάγκη αὐτὴ καθίσταται ὀλονὲν ἐπιτακτικωτέρα ὑπὸ τὰς ρευστὰς οἰκονομικὰς συνθήκας τῆς ἐποχῆς μας. Τὸ αἴτημα τῆς ἀσφαλείας εἶναι τὸ αἴτημα τῆς συγχρόνου ἐποχῆς.

Εἰς τὰ ἐπόμενα θὰ προσπαθῆσω νὰ σκιαγραφήσω πολὺ σύντομα τὴν ὑφισταμένην κατάστασιν εἰς τὸν τομέα τῶν συντάξεων, νὰ ἐπισημάνω τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα τίθενται καὶ νὰ προσδιορίσω ὠρισμένα κριτήρια καὶ γενικὰς ἀρχάς, βάσει τῶν ὁποίων νομίζω ὅτι τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζει ἡ ἑλληνικὴ κοινωνικὴ ἀσφάλις δύναται νὰ εὔρουν τὴν λύσιν των.

Δύναται νὰ λεχθῆ ὅτι τὸ σύνολον σχεδὸν τοῦ ἐνεργοῦ ἀστικοῦ πληθυσμοῦ ἀπολαμβάνει συνταξιοδοτικῆς προστασίας, μὲ ὀλίγας ἐξαίρεσεις, ἢ σημαντικωτέρα τῶν ὁποίων εἶναι οἱ οἰκόσιτοι ὑπηρέται. Ὁ οὕτω καλυπτόμενος πληθυσμὸς ὁμοῦ μετὰ τῶν μελῶν οἰκογενείας ἀνέρχεται περίπου εἰς 2.500.000. Ἐξ ἀντιθέτου, τὸ σύνολον τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ, ἦτοι περὶ τὰ ἑξ ἑκατομμύρια παραμένον τελεῖως ἀκάλυπτα.

Τρεῖς εἶναι αἱ πηγαὶ ἀπὸ τὰς ὁποίας δύναται εἰς Ἕλλην ἐργαζόμενος εἶτε αὐτοτελῶς, εἶτε ὡς μισθωτὸς ν' ἀντλήσῃ μίαν σύνταξιν.

- α) ἔξ ἑνὸς φορέως κυρίως ἀσφαλίσεως.
- β) ἔξ ἑνὸς φορέως ἐπικουρικήσ ἀσφαλίσεως, καὶ
- γ) ἔκ τοῦ Δημοσίου.

Διὰ τὴν ἀσφαλιστικὴν προστασίαν τῶν 2.500.000 ἀτόμων λειτουργοῦν ὑπὲρ τοὺς 200 φορεῖς κυρίως καὶ ἐπικουρικήσ ἀσφαλίσεως, οἱ πλεῖστοι χορηγοῦντες σύνταξιν, ὠρισμένοι δὲ ἐφ' ἅπαξ παροχάς.

Αὐτὸς καὶ μόνον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀσφαλιστικῶν φορέων ἀποτελεῖ τὸ πρῶτον πρόβλημα τῆσ ἑλληνικήσ κοινωνικήσ ἀσφαλίσεως. Ἀλλὰ ἡ πληθὺς τῶν φορέων ἔχει καὶ τὰς συνεπειὰσ τῆσ. Συνδυαζομένη μὲ τὴν ἔλλειψιν συντονισμοῦ εἰς τὰς προϋποθέσεις καὶ τὸ ὕψος τῶν συντάξεων δημιουργεῖ ἀφ' ἑνὸς μὲν κενὰ εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν προστασίαν καὶ ἀφ' ἑτέρου ὑπερασφάλισιν δι' ὠρισμένασ κατηγορίας προσώπων. Καὶ εἶναι συνήθησ ἡ περίπτωσισ προσώπων, τὰ ὁποῖα ἀπολαμβάνουν 3 καὶ 4 συντάξεων, συνεπείᾳ εἴτε διαδοχικήσ εἴτε ταυτοχρόνου ἀσφαλίσεωσ εἰς πλείονασ φορεῖσ.

Ἰδιαιτέρωσ δὲν ὑπάρχει συντονισμὸς μεταξὺ τοῦ Δημοσίου ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν λοιπῶν ἀσφαλιστικῶν φορέων κυρίως ἀσφαλίσεωσ ἀφ' ἑτέρου, ὡσ καὶ μεταξὺ ἀσφαλιστικῶν φορέων μισθωτῶν καὶ ἀσφαλιστικῶν φορέων αὐτοτελῶσ ἐργαζομένων. Ἐνα συγκεκριμένον παράδειγμα, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ συνήθησ περίπτωσιν ὑπὸ τὰς ἑλληνικάσ συνθήκασ ἐργασίας ἀρκεῖ νὰ παρουσιάσῃ ἀνάγλυφον τὴν κρατοῦσαν κατάστασιν.

Ἄσ ὑποθέσωμεν ἕν ἄτομον μὲ τριακονταπενταετη ἕν συνόλῳ ἐργασίαν, ἦτοι 20 ἔτη ὑπηρεσίας εἰς τὸ Δημόσιον, 5 ἔτη ὡσ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου καὶ 10 ἔτη ὡσ βιοτέχνου. Ποῖαι εἶναι αἱ πιθανότητες συνταξιοδοτήσεωσ του λόγῳ γήρατοσ:

α) Τοῦτο εἶναι δυνατόν οὐδεμιᾶσ νὰ τύχῃ συντάξεωσ ἐὰν πραγματοποιήσῃ τὰσ ἀπασχολήσεισ ταύτασ κατὰ τὴν προαναφερθεῖσαν σειρὰν καὶ συμπληρώσῃ τὸ ὄριον ἡλικίασ, καθ' ἣν στιγμὴν ἐργάζεται ὡσ βιοτέχνης.

β) Ἐπίσης οὐδεμιᾶσ θὰ τύχῃ συντάξεωσ ἐὰν ἡ τελευταία του ἀπασχολήσεισ εἶναι εἰς τὸ Δημόσιον ἢ ὡσ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, πλην ἐὰν μεταξὺ ταύτησ καὶ τῆσ συμπληρώσεωσ τοῦ ὁρίου ἡλικίασ μεσολαθεῖ χρονικὸν διάστημα π.χ. 2 ἐτῶν.

γ) Θὰ λάβῃ σύνταξιν ἔκ τοῦ Δημοσίου ἢ ἔκ τοῦ ΙΚΑ, ἐφ' ὅσον ἡ τελευταία του ἀπασχολήσεισ εἶναι εἰς τὸ Δημόσιον ἢ ὡσ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου καὶ δὲν μεσολαθεῖ χρονικὸν τι διάστημα ἀπὸ τῆσ λήξεωσ τῆσ ἀπασχολήσεωσ μέχρι τῆσ συμπληρώσεωσ τοῦ ὁρίου ἡλικίασ.

δ) Δυνατόν νὰ λάβῃ σύνταξιν καὶ ἔκ τοῦ Δημοσίου καὶ ἔκ τοῦ ΙΚΑ ἐφ' ὅσον συμπληρώσῃ τὸ ὄριον ἡλικίαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Δημοσίου καὶ μετὰ ταῦτα ἐργασθῇ ὡσ ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος. Καὶ τοῦτο χωρὶς νὰ ὑπολογίσωμεν τὰσ ἐπικουρικάσ συντάξεις. Εἰς τὴν περίπτωσιν συνταξιοδοτήσεωσ ἔκ τοῦ Δημοσίου θὰ προστεθῇ τὸ μέρος τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου καὶ ἐνδεχομένωσ καὶ κάποιου ἄλλου ἐπικουρικοῦ Ταμείου, εἰς περίπτωσιν ἐπίσης συνταξιοδοτήσεωσ ἔκ τοῦ ΙΚΑ διὰ τὸ ἕν τέταρτον τῶν ἠσφαλισμένων του ὑπάρχει πιθανότησ νὰ

προσθεθῆ κάποια σύνταξις ἐξ ἐπικουρικοῦ Ταμείου. Ἐν ὀλίγοις ἢ ἕκτασις τῆς ἀσφαλιστικῆς προστασίας τοῦ προσώπου μὲ τὴν τριακονταπενταετῆ ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν ἀναφέρομεν, ποικίλλει ἀπὸ 0 σύνταξιν μέχρι 5 συντάξεων, ἐξαρτωμένη ἀπὸ συμπτωματικὰ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον γεγονότα.

Τὸ αἶσθημα τῆς ἀσφαλείας εἰς τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει τὸ ὅλον οἰκοδόμημα τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, δὲν δημιουργεῖται ὅταν ἡ νομοθεσία στήνῃ παγίδας ἢ ἐξαρτᾶ τὴν ἀπονομὴν συντάξεως ἀπὸ συμπτωματικὰ γεγονότα.

Ἄλλὰ καὶ ἀπλοῦς συνδυασμὸς κυρίας καὶ ἐπικουρικῆς συντάξεως καταλήγει εἰς ὑπερασφάλισιν, δεδομένου ὅτι πολλάκις τὸ ἄθροισμα τῶν δύο συντάξεων ὑπερβαίνει τὰς ἀποδοχὰς ἢ τὸ ἐξ ἐργασίας εἰσόδημα, τοῦ ὁποίου ἀπελάμβανεν ὁ ἠσφαλισμένος ἐν ἐνεργείᾳ.

Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι ἐνῶ ὠρισμένα πρόσωπα μὲ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν ἐργασίας διατρέχουν τὸν κίνδυνον οὐδεμιᾶς νὰ δικαιωθοῦν συντάξεως, εἰς οὐχὶ ἀσήμαντος ἀριθμὸς προσώπων δύναται νὰ ἀποκτήσουν πλείονας τῆς μιᾶς συντάξεως, τῶν ὁποίων τὸ ἄθροισμα ὑπερβαίνει εἰς ποσὸν τὰς ἐν ἐνεργείᾳ ἀποδοχὰς των. Εἶναι ὅμως ἀπαράδεκτον εἰς μίαν ὑγιᾶ κοινωνίαν καὶ οἰκονομίαν τὸ εἰσόδημα τῶν ἐκτὸς τῆς παραγωγικῆς διαδικασίας προσώπων νὰ εἶναι ἀνώτερον τοῦ εἰσοδήματος ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται.

Ἐνα δεῦτερον σημεῖον ὅσον ἀφορᾶ τὴν ὑφισταμένην κατάστασιν εἶναι ὅτι οἱ πλείστοι τῶν ἀσφαλιστικῶν φορέων συντάξεων ἀντιμετωπίζουν σοβαρὰς οἰκονομικὰς δυσχερείας. Σχεδὸν ὅλοι ἔχουν ἀσφαλιστικὰ ἐλλείμματα, ὠρισμένοι δὲ καὶ λογιστικά. Ὅχι μόνον τὰ τεχνικὰ ἀποθεματικά δὲν ἐσχηματίσθησαν, ἀλλ' οὔτε καὶ ἀποθεματικά ἀσφαλείας ὑπάρχουν, δηλ. ἀποθεματικά τὰ ὁποῖα θὰ ἐπιτρέψουν εἰς τοὺς ἀσφαλιστικούς ὀργανισμοὺς ν' ἀντιμετωπίσουν μίαν παροδικὴν μείωσιν τῶν ἐσόδων των, ὀφειλομένην εἰς κάμψιν τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Αἱ δυσχερεῖαι αὗται θὰ καθίστανται ἔτι μεγαλύτεραι εἰς τὴν ἐπομένην δεκαπενταετίαν ἢ εἰκοσαετίαν, δεδομένου ὅτι τὸ βάρος τῶν συντάξεων θὰ βαίνει ἀξαναγόμενον. Ὅπως τὸ ΙΚΑ, ὁ βασικὸς ἀσφαλιστικὸς φορέας, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι κλαδικοὶ ὀργανισμοὶ δὲν ἔχουν εἰσέτι τριακονταπενταετῆ βίον. Ἐὰν μάλιστα ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἡ μεγάλη τομὴ εἰς τὸν πόλεμον καὶ τὴν κατοχὴν, τότε μόλις δύναται νὰ θεωρηθῆ ὅτι τὸ ΙΚΑ ἔχει δεκαπέντε—εἴκοσι ἐτῶν βίον. Ὁ ἀριθμὸς τῶν συνταξιούχων προώρισται ν' αὐξάνῃ μὲ γοργὸν ρυθμὸν καὶ κατὰ τὴν ἐπομένην δεκαπενταετίαν τοῦλάχιστον διότι, συμφώνως μὲ τὰ ἀσφαλιστικὰ δεδομένα οἱ ἀσφαλιστικοὶ ὀργανισμοὶ φθάνουν εἰς μίαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον σταθερὰν σχέσιν συνταξιούχων πρὸς ἠσφαλισμένους μετὰ παρέλευσιν μιᾶς γενεᾶς, ἦτοι τριάκοντα ἢ τριάκοντα πέντε ἐτῶν. Καὶ ἡ σταθερὰ αὕτη σχέσις εἶναι περίπου 1 συνταξιούχος πρὸς 3—4 ἠσφαλισμένους.

Τὰ αἷτια τῶν οἰκονομικῶν δυσχερειῶν, τὰς ὁποίας ἀντιμετωπίζουν οἱ ἀσφαλιστικοὶ φορεῖς εἰς τὸν κλάδον συντάξεων εἶναι βασικῶς τρία. Πρῶτον ἡ ἐξανέμισις τῶν ἀποθεματικῶν των μὲ τὸν πληθωρισμὸν κατὰ τὴν κατοχὴν, ἢ μὴ δημιουργία ἀποθεματικῶν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀ-

μέσως μετά την κατοχήν περίοδον, ὡς καὶ ἡ προϊούσα μείωσις τῆς ἀγοραστῆς ἀξίας τῶν μικρῶν ἀποθεματικῶν, τὰ ὁποῖα ἐδημιουργήθησαν κατὰ τὰ μετέπειτα ἔτη. Δεύτερον αἱ ὑψηλαὶ παροχαὶ ἐν σχέσει μὲ τὸ εἰσπραττόμενον ἀσφάλιστρον καὶ γενικώτερον τοὺς πόρους των, δεδομένου ὅτι, ἐλάχιστοι ἀσφαλιστικοὶ φορεῖς ἐθεμελιώθησαν ἐπὶ ὑγιῶν ἀσφαλιστικῶν δεδομένων ἢ καὶ ἐὰν ἐθεμελιώθησαν, ἐτήρησαν ἀρχικῶς τὰς τεθείσας ὑγιεῖς ἀρχάς, καὶ Τρίτον, συγγενῆς ἀναπηρία, θὰ ἔλεγα, ὠρισμένων κατ' ἐπιχείρησιν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν, οἱ ὁποῖοι καλύπτουν ἐλάχιστον καὶ φθίνοντα ἀριθμὸν ἠσφαλισμένων καὶ αἵτινες εἶναι ἀπὸ τῆς συστάσεώς των καταδικασμένοι εἰς χρεωκοπίαν.

Εἰδικώτερον, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ΙΚΑ, τοῦ ὁποῖου ἡ σύστασις ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει ἐπισταμένης ἀναλογιστικῆς μελέτης, τὸ ἀσφάλιστρον εἶχεν ὀρισθῆ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἠθελημένως λίαν χαμηλὸν 3,6% καὶ προσεβλέπετο προοδευτικὴ αὐξήσις τούτου πρὸς κάλυψιν τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ἐλλείμματος, τὸ ὁποῖον θὰ ἐδημιουργεῖτο κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς λειτουργίας του. Τοῦτο ἐγένετο ἵνα μὴ ἐπιβαρυνθῆ ὑπερμέτρως ἡ οἰκονομία τῆς χώρας κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως. Ἀλλὰ καὶ τὸ σήμερον ἰσχύον ἀσφάλιστρον 7,5% εἶναι ἀνεπαρκές διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ κλάδου συντάξεων.

Τὰς οἰκονομικὰς δυσχερείας ἢ, ἵνα εἴμεθα σαφέστεροι, τὴν ἀδυναμίαν ἐκπληρώσεως τῶν ὑποχρεώσεων των μέχρι τοῦδε οἱ ἀσφαλιστικοὶ φορεῖς ἀντιμετώπισαν μὲ διαφόρους ἐκτάκτους ἐνισχύσεις. Διὰ τοὺς κλαδικούς ἢ κατ' ἐπιχείρησιν ἀσφαλιστικούς φορεῖς μισθωτῶν, ἐφ' ὅσον περιέρχονται εἰς ἀδυναμίαν ἐκπληρώσεως τῶν ὑποχρεώσεων των ὑπάρχει καὶ μία ἄλλη διέξοδος, ἡ συγχώνευσις μὲ τὸ ΙΚΑ.

Τῆς εὐχερείας ταύτης ἐγένετο κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη συχνὴ χρῆσις. Ἐνῶ δὲ οἱ συγχωνευόμενοι φορεῖς εἰς τὸ ΙΚΑ συνεισφέρουν τὰ ἐλλείμματά των, οἱ συνταξιούχοι τῶν φορέων τούτων δικαιούνται νὰ διατηρήσουν τὰς τυχόν ὑψηλοτέρας συντάξεις, τὰς ὁποίας ἐλάμβανον ἢ νὰ ζητήσουν παρὰ τοῦ ΙΚΑ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν συντάξεών των, ἐὰν βάσει τῆς νομοθεσίας τοῦ ΙΚΑ δικαιούνται μεγαλυτέρας συντάξεως.

Δεδομένου ὅτι οἱ ἠσφαλισμένοι τοῦ ΙΚΑ ἀνήκουν εἰς τοὺς ὀλιγώτερον ἀμειβομένους μισθωτούς, ἢ περίπτωσις τῶν συνταξιούχων τῶν συγχωνευομένων Ταμείων, οἱ ὁποῖοι διατηροῦν τὰς ἀνωτέρας συντάξεις τῶν ὁποίων ἀπελάμβανον πρὸ τῆς συγχωνεύσεως, θὰ ἤμποροῦσε νὰ συνοψισθῆ «δοῆθα με νὰ ζήσω καλύτερα ἀπὸ σένα». Πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ λίαν πρωτότυπον ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς τῆς ἀλληλεγγύης.

Εἴπομεν προηγουμένως ὅτι λόγῳ τῶν γενικωτέρων οἰκονομικῶν συνθηκῶν τῆς χώρας ἐξηνεμίσθησαν ἢ δὲν ἐσχηματίσθησαν, τὰ ἀπαραίτητα τεχνικὰ ἀποθεματικά.

Ἄς μᾶς ἐπιτραπῆ νὰ προσθέσωμεν ὅτι, ὅταν μὲν οἱ ἀσφαλιστικοὶ ὀργανισμοὶ ἀφρέθησαν ἐλεύθεροι εἰς τὴν ἐπένδυσιν τῶν κεφαλαίων των, ὁ μόνος σχεδὸν τρόπος ἐπενδύσεως εἰς τὸν ὁποῖον προσέφυγον ἦτο ἡ ἀγορὰ ἀκινήτων,

δταν δὲ τὸ Κράτος ἐπενέβη εἰς τὴν ἐπένδυσιν κεφαλαίων των ὁ μόνος ἐπίσης τρόπος ἐπενδύσεως, ἂν δύναται νὰ ὀνομασθῆ αὐτῶ, ὑπῆρξεν ἡ δέσμευσις τῶν κεφαλαίων των εἰς τὰς Τραπεζάς.

Βεβαίως ἀπὸ τὰ ἀποθεματικά τῶν ὀργανισμῶν ἐχρηματοδοτήθη καὶ χρηματοδοτεῖται καὶ σήμερον ἀκόμη ἡ οἰκονομία. Καὶ εἶναι σκόπιμον νὰ ὑπομνησθῆ εἰς τοὺς ἐπικριτὰς τοῦ θεσμοῦ ὅτι δὲν διετέθησαν ὅλα τὰ ἔσοδα τῶν ασφαλιστικῶν ὀργανισμῶν διὰ καταναλωτικὰς δαπάνας, ἀλλ' ἐν οὐχί ἀσήμαντον ποσοστὸν διετέθη διὰ τὴν παραγωγὴν. Δύναται μάλιστα νὰ λεχθῆ ὅτι τὰ ἀποθεματικά τῶν ασφαλιστικῶν ὀργανισμῶν ἀπετέλεσαν μίαν ἀπὸ τὰς σημαντικωτέρας πηγὰς πιστοδοτήσεως τῆς οἰκονομίας κατὰ τὰ πρῶτα μεταπολεμικὰ ἔτων. Ἄλλο θέμα ἐὰν τὸ χρῆμα ἠδύνατο νὰ εἶναι εὐθηνότερον χωρὶς νὰ κάμῃ τὸν γῦρον τῶν Τραπεζῶν.

Διερωτᾶται ὅμως κανεὶς διατί δὲν ἐπετράπη εἰς ασφαλιστικοὺς ὀργανισμοὺς νὰ μετέχουν ἀμέσως εἰς τὴν χρηματοδότησιν παραγωγικῶν ἔργων καὶ ἐπιχειρήσεων δημοσίας ὠφελείας, πράγμα ὅπερ καὶ τὴν ἀγοραστικὴν ἀξίαν τῶν κεφαλαίων των θὰ ἐξησφάλιζε καὶ ἱκανοποιητικὴν ἀπόδοσιν τούτων.

Βεβαίως μὲ τὰς συγχρόνους ἀντιλήψεις περὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ρόλου τοῦ Κράτους καὶ τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς δὲν δύναται νὰ νοηθῆ ἀνεξάρτητος πολιτικὴ ἐπενδύσεως τῶν ασφαλιστικῶν ὀργανισμῶν. Αὕτη πρέπει νὰ συντονισθῆ πρὸς τὴν γενικωτέραν οἰκονομικὴν πολιτικὴν τοῦ Κράτους. Ἡ οἰκονομικὴ ὅμως πολιτικὴ τοῦ Κράτους πρέπει νὰ μὴ παραγνωρίζῃ τὸ γεγονός καὶ τὰ ἀποθεματικά τῶν ασφαλιστικῶν ὀργανισμῶν ἔχουν ἓνα εἰδικὸν προορισμὸν καὶ δὲν δύνανται νὰ θεωροῦνται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τὸ πρίσμα τῆς πτωτικῆς πολιτικῆς. Ἡ ἀποφίσις τῆς διατηρήσεως τῆς ἀγοραστικῆς ἀξίας καὶ τῆς ἱκανοποιητικῆς ἀποδόσεως πρέπει νὰ βαρύνουν ἐπίσης.

Σήμερον ὅμως τὸ ζήτημα ἔχει χάσει πολλὴν ἀπὸ τὴν σημασίαν του, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι τὰ ἀποθεματικά τοῦ ΙΚΑ εἶναι ἐλάχιστα καὶ πολλῶν ἄλλων ασφαλιστικῶν ὀργανισμῶν μειοῦνται προοδευτικῶς, ὥστε τὸ σύνολον τῶν διαθέσιμων δι' ἐπένδυσιν ἀποθεματικῶν νὰ μὴ ἀντιπροσωπεύῃ σημαντικὸν ποσόν. Θὰ τεθῆ ὅμως ἐκ νέου ἐντονώτερον μὲ διανδήποτε ἀναδιοργανώσιν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ἡ ὁποία τυχόν θ' ἀποβλέψῃ εἰς τὴν ἐξασφάλισιν ασφαλιστικοῦ ἰσοζυγίου διὰ μακρὰν σειρὰν ἔτων. Ὁ ρυθμὸς σχηματισμοῦ καὶ τὸ ὕφος τῶν ἀποθεματικῶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ ἀκολουθούμενον σύστημα καλύψεως τῶν δαπανῶν. Εἰς τὸ θέμα τοῦτο θὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὰ ἐπόμενα.

Ἐνα τέταρτον σημεῖον τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ θίξω εἶναι τὰ ἔσοδα διοικήσεως. Εἶναι πολὺ φυσικόν, ὅταν λειτουργοῦν ὑπὲρ τοὺς 200 ασφαλιστικοὺς φορεῖς διὰ τὴν κάλυψιν τοῦ ἀστικοῦ πληθυσμοῦ τὰ ἔσοδα διοικήσεως τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως νὰ εἶναι διωγκωμένα. Τὸ ἀντίθετον θὰ ἦτο παράδοξον. Καὶ ὑπάρχουν ὠρισμένοι λαθρόβιοι ασφαλιστικοὶ φορεῖς μὲ τόσον ὑψηλὰ ἔσοδα διοικήσεως, ὥστε θὰ ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι οὗτοι συνεστήθησαν περισσότερον διὰ τὴν ἱκανοποίησιν ἀναγκῶν τοῦ προσωπικοῦ των ἢ τῶν ἠσφαλισμένων των.

Ἐπιτραπῆ ὅμως νὰ σημειώσω ὅτι τὰ ἔξοδα διοικήσεως τοῦ ΙΚΑ ἔχουν συγκριτικῶς λίαν χαμηλά, ἴσως χαμηλότερον ὢν τῶν ἄλλων ασφαλιστικῶν φορέων, ἐάν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ ΙΚΑ εἶναι γενικὸς φορεὺς, καλύπτει τοὺς ἐπιπλέον ἀμειβομένους μισθωτοὺς καὶ ἀσφαλίζει τόσον δι' ἀσθένειαν ὡς καὶ δι' αὐτοῦτον. Τὸ γεγονός ὅτι ὠρισμένοι ασφαλιστικοὶ καὶ ἐπιχειρηματικοὶ φορεῖς ἐμφανίζουν μικρότερα ἔξοδα διοικήσεως ὀφείλεται, ἐκτὸς τοῦ ὅτι οὗτοι ἔχουν ἔξοδα εἰσπράξεως τῶν εισφορῶν, εἰς τὸ ὅτι πολλάκις χρησιμοποιοῦνται προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεως, διὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἔργου τοῦ ασφαλιστικοῦ φορέως. Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι ἡ ἐπιβάρυνσις διὰ τὴν οἰκονομίαν εἶναι μικροτέρα. Πέραν τῶν ἐξόδων διοικήσεως ἡ οἰκονομία ἐπιβαρύνεται μὲ τὴν ἀπασχόλησιν, ἡ ὁποία δημιουργεῖται εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ διάφοροι κατηγορίαι προσωπικοῦ μᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἐπιχειρήσεως εἶναι ἠσφαλισμένοι εἰς 4 καὶ 5 διαφόρους ασφαλιστικοὺς φορεῖς.

Ἐμίλησα περὶ ἰσομοιμορφίας τῶν προϋποθέσεων καὶ τοῦ ὕψους τῶν συντάξεων. Δὲν πρόκειται ἐδῶ γ' ἀναλύσω τὸ συνταξιοδοτικὸν σύστημα τῶν ποικιλοῦμων ασφαλιστικῶν φορέων. Θὰ ἤθελα μόνον νὰ εἶπω δύο λόγια διὰ τὸ συνταξιοδοτικὸν σύστημα τοῦ ΙΚΑ τὸ ὁποῖον εἶναι ὁ γενικὸς ασφαλιστικὸς φορεὺς διὰ τὴν ἀσφάλισιν τῶν μισθωτῶν. Τὸ ἰσχύον σήμερον συνταξιοδοτικὸν καθεστῶς διὰ ἠσφαλισμένους τοῦ ΙΚΑ ἐμφανίζει δύο σοβαρὰς ἀδυναμίας. Αἱ προϋποθέσεις συνταξιοδοτήσεως εἶναι λίαν χαλαραὶ, π.χ. ἵνα τύχη συντάξεως γῆρατος, πλὴν τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὀρίου ἡλικίας ἀρκεῖ νὰ ἔχη ὁ ἠσφαλισμένος ἀνά ἑκατὸν ἡμέρας ἐργασίας εἰς τὰ τελευταῖα πέντε ἡμερολογιακὰ ἔτη. Αἱ χαλαραὶ αὗται προϋποθέσεις ἐδικαιολογοῦντο κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως καὶ εἶχον θεσπισθῆ σκοπίμως, ἵνα τύχη τῆς ασφαλιστικῆς προστασίας καὶ ἡ ἀπερχομένη γενεά, ἡ ὁποία ἄλλως δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ δικαιωθῆ συντάξεως. Ἡδὴ ὅμως, τὸ Ἰδρυμα λειτουργεῖ ἀπὸ εἴκοσι καὶ πλέον ἐτῶν. Ἐστὼ καὶ ἂν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἡ τομὴ εἰς τὸν χρόνον ἀσφαλίσεως τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησεν ὁ πόλεμος καὶ ἡ κατοχὴ, αἱ προϋποθέσεις αὗται εἶναι ἀπαράδεκτοι καὶ θὰ ἔπρεπε ἀπὸ πολλοῦ νὰ εἶχον ρυθμισθῆ ἐπὶ τὸ αὐστηρότερον. Χαρακτηριστικὸν τῆς χαλαρότητος τῶν προϋποθέσεων εἶναι ὅτι κάθε χρόνον ὑπάγονται διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ΙΚΑ περὶ τὰ χίλια πρόσωπα ἡλικίας 60 ἐτῶν καὶ ἄνω. Οὕτω ἔχομεν ἐκείνους οἱ ὁποῖοι λαμβάνουν σύνταξιν διότι εἰργάσθησαν καὶ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται διὰ νὰ λάβουν μίαν σύνταξιν.

Ἡ δευτέρα ἀδυναμία ἀπὸ τὴν ὁποίαν πάσχει τὸ συνταξιοδοτικὸν καθεστῶς τοῦ ΙΚΑ εἶναι ὁ τρόπος ὑπολογισμοῦ τῶν συντάξεων.

Τὸ ἰσχύον σύστημα ὑπολογισμοῦ τῶν συντάξεων προβλέπει ἐλάχιστον διαφορισμὸν τούτων ἀναλόγως τοῦ χρόνου ἀσφαλίσεως καὶ τοῦ ὕψους τῶν ἀποδοχῶν.

βαλον άνελλιπώς είσφοράς. Βεβαίως ή κοινωνική ασφάλις στήρίζεται επί τής άρχής τής άλληλεγγύης. Άλλά και ή εφαρμογή τής άρχής αΰτης έχει τά όριά της. Αποτέλεσμα τών υπερβολών αΰτων είς τόν καθορισμόν τών συντάξεων είναι ότι έλλείπει σχεδόν κάθε ένδιαφέρον τοΰ ήσφαλισμένου διά τήν ασφαλιστικήν του σχέσηιν. Άρκεί νά έχη τās 100 ήμέρας έργασίας κατ' έτος, αί όποϊαι τοΰ έξασφαλίζουν τó δικαίωμα είς σύνταξιν. Η λειτουργία όμως ένός όργανισμοΰ κοινωνικής ασφάλισης δέν δύναται νά είναι εύρυθμος και ιδιαιτέρως ή είσπραξις τών ασφαλιστικών είσφορών νά γίνεται κανονικώς, άνευ τοΰ ένεργοΰ ένδιαφέροντος τών ήσφαλισμένων.

Θά ήθελα νά επιμείνω όλίγον περισσότερο είς τó θέμα τών Έπικουρικών Ταμείων. Και πρώτον, ό τίτλος δέν πρέπει νά μάς κάμη νά πιστεΰσωμεν ότι ή ασφάλις είς τά Ταμεία αΰτά είναι προαιρετική. Η ασφάλις είναι έξ' ύσου ύποχρεωτική, όσον και είς τόν κύριον φορέα. Τά Ταμεία αΰτά έχουν συσταθῆ ίνα παρέχουν συμπληρωματικάς παροχάς πέραν τών παρεχομένων υπό τοΰ κυρίου φορέως, είτε υπό διάφορους προϋποθέσεις. Πολλάκις όμως αί συμπληρωματικάι αΰται παροχαί φθάνουν είς τοιοΰτον ύψος, ώστε νά υπερβαίνουν τās παροχάς τοΰ κυρίου φορέως. Και, διερωτάται πλέον κανείς τί σημαίνουν αΰτοι οί όροι κυρία και έπικουρική ασφάλις.

Έκείνο όμως τó όποϊον είναι άξιον νά σημειωθῆ, είναι ότι, πλείστα Έπικουρικά Ταμεία διαθέτουν κοινωνικούς πόρους. Οΰτε θά ήτο δυνατόν νά είχαν αύξηθῆ ό αριθμός των είς τόν σημερινόν, εάν ή κάλυψις τών δαπανών έδάρυεν αποκλειστικώς τούς ένδιαφερομένους και τούς έργαδότας.

Είς έκθεσιν τοΰ Διεθνoΰς Γραφείου Έργασίας αναφέρεται ότι είναι δύσκολον νά δικαιολογηθῆ ή είσφορά τοΰ Κράτους είς έν σύστημα ασφάλισης, τó όποϊον καλύπτει μέρος μόνον τοΰ πληθυσμοΰ και αφήνει έκτός πάσης ασφαλιστικής προστασίας τó μεγαλύτερον και άπορώτερον μέρος τούτου. Θά προσέθετα ότι είναι τελείως άδικαιολόγητον, όταν παρέχεται ίνα έξασφάλιση παροχάς πέραν τών θεωρουμένων ως καλυπτουσών έν έλάχιστον όριον διαβίωσης. Και αΰτή είναι ή περίπτωση τών έπικουρικών Ταμείων είς τόν τόπον μας.

Έν τρίτον σημείον, όσον άφορᾷ τά έπικουρικά Ταμεία, είναι ότι αί παροχαί τούτων συνεδέθησαν κατá κανόνα με τās παροχάς τής κυρίας ασφάλισης. Ο ήσφαλισμένος δηλ. δικαιούται τής έπικουρικής συντάξεως έφ' όσον δικαιούται συντάξεως εκ τοΰ φορέως κυρίας ασφάλισης. Τοΰτο ίδια είναι άληθές διά τά έπικουρικά ταμεία κατηγοριών ήσφαλισμένων είς τó ΙΚΑ. Οΰτω, ό ρόλος των περιωρίσθη κατá τó πλείστον είς τήν κατá ποσόν συμπλήρωσιν τών παροχών τής κυρίας ασφάλισης και παρημέλησαν τόν έτερον και σημαντικώτερον λόγον ύπάρξεώς των τó νά καλύφουν δηλαδή ανάγκας διάφορους εκείνων τās όποϊας καλύπτει ή κυρία ασφάλις. Γενικώτερον τά έπικουρικά Ταμεία δέν συνετέλεσαν είς τήν πλέον εύκαμπτον διαμόρφωσιν τοΰ συνταξιοδοτικού συστήματος διά τής άπονομής συντάξεως υπό προϋποθέ-

Δέν θά ἐπιμείνω περισσότερο εἰς τὰ μειονεκτήματα καί τὰς ἑλλείψεις τοῦ ἰσχύοντος συστήματος κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἀπό ἀπόψεως συντάξεων. Ἔχουν κατ' ἐπανάληψιν ἐκτεθῆ εἰς ὅλους τοὺς τόνους καί τὰς ἀποχρώσεις, ὥστε νά τὰ γνωρίζομεν ὅλοι μας, παρά τήν συστηματικὴν προσπάθειαν συσκοτίσεως, ἡ ὁποία καταβάλλεται ἀπὸ τοὺς ἐνδιαφερομένους. Οὐχὶ ὀλίγοι τὰ ζοῦν εἴτε ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς γλίσχρας συντάξεως, τὴν ὁποίαν εἰσπράττουν παρά τὰ μακρὰ ἔτη τὰ ὁποῖα διήνυσαν εἰς τὴν παραγωγικὴν ζωὴν, εἴτε ὑπὸ τὴν μορφήν τῶν πολλῶν συντάξεων τὰς ὁποίας ἔδρεφαν μὲ μίαν καταπληκτικὴν δεξιότεχνίαν εἴτε ὡς ἄτομα, εἴτε ὡς ομάδες.

Θά ἤθελα νά προσθέσω ὠρισμένας γενικὰς παρατηρήσεις. Καί πρῶτον θά ἤθελα νά σημειώσω ἐδῶ μίαν ἀντίληψιν ἡ ὁποία ἐπικρατεῖ εὐρύτατα καί μίαν τάσιν ἡ ὁποία ἐπεκράτησε κατὰ τὴν τελευταίαν τριακονταετίαν. ὅτι ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλις ἀποτελεῖ γενικὴν πανάκειαν.

Πλέον συγκεκριμένως τὸ Κράτος προσεπάθησε νά καλύψῃ τὴν ἑλλειψιν ὀργανώσεως τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας διὰ τῆς ὑπερβολικῆς διευρύνσεως τῶν ὀρίων τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, π.χ. κατ' ἐπανάληψιν τὸ Κράτος ἐπέτυχε τὴν ἔξοδον ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος ἐργατῶν, ἀναθέτων τὴν συνταξιοδότησιν τούτων εἰς τὸ ΙΚΑ ἢ ἄλλους ἀσφαλιστικούς ὀργανισμούς.

Συνεχῆς ἐπίσης ὑπῆρξεν ἡ προσπάθεια τοῦ Κράτους ὅπως ἐπιβαρύνῃ τὸν ἀσφαλιστικὸν φορέα μὲ δαπάνας ἀπορροεύσας ἐκ τῆς ὑποχρεώσεώς του προνοίας, μὲ ἀποτέλεσμα νά πληρῶνουν σήμερον οἱ ἠσφαλισμένοι δι' ὅτι μὲχρι χθὲς ἀπελάμβανον δωρεάν.

Ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλις ἔχει ὠρισμένα ὄρια, τυθέμενα ἐξ αὐτῆς τῆς τεχνικῆς τῆς ἀσφαλίσεως, ἀλλὰ καί τῆς ὀρθῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀρχῆς τῆς ἀλληλεγγύης. Ὄταν τὰ ὄρια αὐτὰ ἀγνοοῦνται, ὁ θεσμὸς ὀδηγεῖται εἰς ἀδιέξοδον. Ἡ κοινωνικὴ πολιτικὴ δὲν δύναται ν' ἀσκήται ἀποκλειστικῶς καί μόνον οὔτε κυρίως διὰ τῆς δημιουργίας εἰδικῶν λογαριασμῶν.

Τὸ δεῦτερον σημεῖον ἀφορᾷ τὴν κατανομήν τοῦ ἀσφαλιστροῦ. Ὑποστηρίζεται ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδοτικοῦ κόσμου ἡ ἀπόψις ὅτι θά ἔπρεπε τὸ ἀσφαλιστρον νά βαρύνῃ ἐξ ἴσου ἐργοδότην καί ἠσφαλισμένον ἢ πάντως ἡ κατανομή του νά μὴ εἶναι τόσοσ ἀνίσος εἰς θάρος τοῦ ἐργοδότη, ὅσον εἶναι σήμερον.

Θά ἤθελα νά σημειώσω ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένη κατανομή τοῦ ἀσφαλιστροῦ μεταξὺ ἐργοδότη καί ἠσφαλισμένου εἶναι τελείως τυπικὴ καί τὸ ποῖος θά φέρῃ τελικῶς τὸ θάρος ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς λειτουργίας τῶν νόμων τῆς ἐπιπτώσεως. Δεδομένης τῆς μονοπωλιακῆς ὑφῆς τῆς οἰκονομίας μας τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι τὸ θάρος ἐκ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὰς πλείστας περιπτώσεις ἐπιρρίπτεται εἰς τὴν κατανάλωσιν. Ἐὰν ὅμως ἡ τυπικὴ κατανομή τοῦ ἀσφαλιστροῦ δὲν ἔχῃ οἴαν σημασίαν γενικῶς πιστεύεται, ἔχει μεγάλην σημασίαν τὸ συνολικὸν ὕψος τούτου.

Ὄντως δὲν πρέπει νά διαφύγῃ τὴν προσοχὴν μας ὅτι ἀπὸ δημοσιονομικῆς ἀπόψεως τὸ ἀσφαλιστρον ἀποτελεῖ ἓνα φόρον ἐπὶ τῶν μισθῶν καί ἐμμέσως

είναι πιθανόν νά ἐπηρεάξῃ τὸν ὄγκον τῆς ἀπασχολήσεως.

Τοῦτο θέτει ἐπὶ τάπητος τὸ ὄλον ζήτημα τοῦ τρόπου χρηματοδοτήσεως τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι θέμα τῆς παρούσης μελέτης. Ἄς μοῦ ἐπιτραπῇ μόνον νά εἶπω, ὅτι ἐκεῖνος ὁ τρόπος χρηματοδοτήσεως τῆς ἀσφαλίσεως εἶναι ὁ καλύτερος, διὰ τοῦ ὁποῖου ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπιτυγχάνεται ἡ λειτουργία τῆς ἀναδιανομῆς τοῦ εἰσοδήματος τὴν ὁποῖαν ἐπιτελεῖ ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλις καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐπηρεάζεται ὀλιγώτερον ἡ παραγωγικὴ διαδικασία.

Ἐκτὸς ἀπόψεως ἐθνικῆς οἰκονομίας δὲν ἔχουν σημασίαν μόνον τὰ συνολικὰ ἔσοδα ἢ ἡ συνολικὴ δαπάνη διὰ κοινωνικὴν ἀσφάλισιν, ἀλλὰ καὶ ὁ τρόπος καθ' ὃν ἀντλοῦνται τὰ ἔσοδα καὶ ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐπενδύονται τυχόν πλεονάσματα.

Οὐχ ἤττον, δὲν πρέπει νά ὑποτιμᾶται ὁ ρόλος διαπαιδαγωγήσεως τὸν ὁποῖον ἐκπληροῖ ἡ εἰσφορά τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργαζομένων καὶ ἐργοδοτῶν, διὰ τῆς τονώσεως τῆς εὐθύνης ἔναντι τοῦ θεσμοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ὑπομνήσεως ὅτι αἱ παροχαί, τῶν ὁποίων ἀπολαύουν δημιουργοὶ καὶ ἀντιστοιχοῦν ἐπιβαρύνσεις. Ἡ εἰσφορά οὕτω δρᾷ ὡς ἀνασχετικὸς φραγμὸς καθ' οἷονδῆποτε δ-μαδικῶν ἀξιώσεων δι' ὑπερβολικὰς παροχάς, ὅταν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι προβάλλουν τοιαύτας ἀξιώσεις γνωρίζουν ὅτι τυπικῶς τοῦλάχιστον θὰ ἐπιβαρυνθοῦν μὲ τὴν ἐπὶ πλέον διαφορὰν.

Ἐν συγκρίσει μὲ τὰ ἀνωτέρω κριτήρια πῶς ἔχουν διαμορφωθῆ τὰ ἔσοδα τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως; Ὁ βασικὸς ἀσφαλιστικὸς φορεὺς, τὸ ΙΚΑ, ἀντλεῖ τὰ ἔσοδά του ἀποκλειστικῶς ἀπὸ εἰσφορὰς ἠσφαλισμένων καὶ ἐργοδοτῶν. Δηλαδή ὁ τρόπος καθ' ὃν ἀντλεῖ τὰ ἔσοδά του ἔχει ἄμεσον ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ὕψους τῆς ἀπασχολήσεως καὶ τῆς παραγωγῆς καὶ κυκλοφορίας τῶν ἀγαθῶν γενικώτερον. Καὶ ὄχι μόνον αὐτό, ἀλλὰ ἔχει μάλιστα ἐξαχθῆ ἢ εἰσφορά εἰς τοιοῦτον ὕψος (συνυπολογιζομένων καὶ τῶν συνεισπραττομένων εἰσφορῶν ὑπὲρ τοῦ ΟΑΑΑ κλπ.), ὥστε νά μὴ δύναται πλέον ν' ἀποδίδῃ ὅπως ἔπρεπε ν' ἀποδίδῃ. Μία σύγκρισις μὲ τὴν ἀπόδοσιν τῶν διαφόρων φόρων τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ δεικνύει ὅτι ἡ ἀσφαλιστικὴ εἰσφορά ἀποδίδει σήμερον πολὺ περισσότερον ἀπὸ οἷονδῆποτε κρατικὸν φόρον μειωμένον. Τοῦτο ἐν συνδυασμῶ μὲ τὰς σημειουμένας καθυστερήσεις εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν, εἶναι ἐνδεικτικὴ, ὅτι αὕτη ἐπλησίασε ἐπικινδύνως τὰ ὅρια πέραν τῶν ὁποίων δὲν δύναται ν' ἀποδώσῃ.

Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι οἱ φορεῖς, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀντλοῦν τὰ ἔσοδά των μόνον ἀπὸ εἰσφορὰς τῶν ἐνδιαφερομένων, διαθέτουν κοινωνικοὺς πόρους ὑπὸ μορφήν διαφόρων φορολογιῶν, αἱ ὁποῖαι ἔχουν θεσπισθῆ εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχε καὶ πλείστοι τῶν ὁποίων ἔχουν ἕξ ἴσου ἂν ὄχι περισσότερον δυσμενεῖς ἐπιδράσεις ἐπὶ τῆς οἰκονομίας. Καὶ τὸ παράδοξον εἶναι ὅτι ἡ εἰσφορά τῶν ἐνδιαφερομένων εἶναι λίαν χαμηλὴ εἰς ἀσφαλιστικούς φορεῖς αὐτοτελῶς ἐργαζομένων, ὅπως εἶναι οἱ ἱατροί, δικηγόροι, μηχανικοὶ κλπ. ὅπου ἡδύνατο καὶ ἔπρεπε νά εἶναι ἰσχυρὰ διότι οἱ ἠσφαλισμένοι εἰς τὰς παρῶν περιπτώσεων ἀνήκουν εἰς τὰς

άνωτέρας εισοδηματικᾶς ομάδας καὶ ἡ ἀτομικὴ εἰσφορὰ τῶν ἠσφαλισμένων θὰ εἶχε τὰς ὀλιγώτερον δυσμενεῖς οἰκονομικὰς ἐπιδράσεις — ἐὰν ὄχι καθόλου — ἐνῶ ἀντιθέτως ἔχουν διατεθῆ διὰ τοὺς ἀσφαλιστικούς αὐτοὺς φορεῖς ἀφθονοὶ κοινωνικοὶ καὶ ἀντιοικονομικοὶ πόροι, οἱ ὁποῖοι συντελοῦν εἰς τὴν ἀναδιανομὴν τοῦ εἰσοδήματος ὑπὲρ τῶν οἰκονομικῶς ἰσχυροτέρων.

Εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν ὁμιλοῦν περὶ ἀναδιανομῆς τοῦ εἰσοδήματος, ἐξυπακουομένου ὅτι αὕτη γίνεται ὑπὲρ τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων. — Εἰς τὴν ἑλληνικὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν γίνεται ἐπίσης ἀναδιανομὴ τοῦ εἰσοδήματος, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι γίνεται ὑπὲρ τῶν οἰκονομικῶς ἰσχυροτέρων. Ἄς μὴ νομισθῆ ὅτι ἀρέσκομαι εἰς παραδοξολογίας, εἶναι ἡ πραγματικότης τῆς ἑλληνικῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως τόσον παράδοξος, ὥστε ἐπιχειρῶν νὰ τὴν περιγράψω νὰ φαίνομαι παραδοξολογῶν.

Θὰ ἤθελα νὰ θίξω ἐπίσης τὸ θέμα τοῦ ὁρίου ἡλικίας διὰ σύνταξιν γήρατος.

Ἐνα αἶτημα, γενικὸν θὰ ἔλεγα, τῶν ἠσφαλισμένων μισθωτῶν σήμερον εἶναι ἡ μείωσις τοῦ ὁρίου ἡλικίας διὰ σύνταξιν γήρατος, τὸ ὁποῖον σήμερον εἰς τὸ ΙΚΑ εἶναι 65 διὰ τοὺς ἄρρενας καὶ 60 διὰ τὰς θήλεις.

Τὰ αἴτια τοῦ αἰτήματος τούτου εἶναι κάπως βαθύτερα ἢ ὅσον ἐμφανίζονται κατὰ τὴν τυπικὴν προβολὴν τοῦ αἰτήματος. Ἐκτός τοῦ ὅτι εἶναι δύσκολον δι' ἓνα μισθωτὸν ὃ ὁποῖος ἔχει ὑπερβῆ τὰ 50 ἢ 55 ἔτη νὰ εὖρη ἓνα νέον ἐργοδότην, ὅταν ἀπωλέσῃ τὴν ἐργασίαν του, πράγμα ὅπερ καθιστᾷ ἐντονώτερον τὸ αἶσθημα τῆς ἐλλείψεως ἀσφαλείας ἢ πίεσις διὰ τὴν μείωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἀνταποκρίνεται εἰς κάποιον βαθυτέραν ἀνάγκην, τὴν ἀνάγκην δηλ. καὶ ἐπιδιώξιν τῆς μεγάλης μάζης τῶν ἀνθρώπων ὅπως ἀπολαμβάνουν μεγαλυτέρας ἐλευθερίας εἰς τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον θὰ ἐργασθῶν. Ἀποβλέπει εἰς τὸν αὐτὸν σκοπὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ἀποβλέπει καὶ ἡ ἀπόκτησις κάποιου κεφαλαίου. Ἀποβλέπει εἰς τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς προσωπικότητος. Καὶ ἡ ἀνάγκη αὕτη εἶναι τόσον πλέον ἐντονος εἰς τὴν ἐποχὴν μας, ὅσον πλέον αὐστηρὰ καὶ πειστικὴ εἶναι ἡ πειθαρχία τοῦ μισθωτοῦ συστήματος, ἡ πειθαρχία τὴν ὁποῖαν ἐπιβάλλει ἡ μεγάλη ὀργάνωσις.

Εἶναι ὁμως ἐφικτὴ ἡ ἱκανοποίησις τοῦ αἰτήματος τούτου;

Ἡ ἀπάντησις ἐξαρτᾶται ἀπὸ πολλοὺς παράγοντας. Δὲν πρόκειται ἐδῶ νὰ δώσω τὴν λύσιν. Θὰ παραθέσω ἀπλῶς τὰς ἀπόψεις, αἵτινες θαρῶνουν ὑπὲρ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης λύσεως.

Καὶ πρῶτον οἱ δημογραφικοὶ παράγοντες. Ἡ προσδοκία ζωῆς τείνει ν' αὐξηθῆ εἰς ὄλους τοὺς προηγμένους λαούς. Ἡ τάσις αὕτη προσέλαβε ἰδιαίτεραν ἐντασιν μεταπολεμικῶς χάρις εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῶν ἀντιβιοτικῶν καὶ τὰς καταπληκτικὰς προόδους τῆς ἱατρικῆς γενικώτερον. Ὑπολογίζεται ὅτι μόνον μεταξὺ τοῦ 1941 καὶ τοῦ 1958 ἡ προσδοκία ζωῆς κατὰ τὴν γέννησιν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ηὔξηθη ἀπὸ 62 ἔτη εἰς 68. Διὰ τὴν χώραν μας ἡ προσδοκία ζωῆς κατὰ τὴν γέννησιν εἶχεν ὑπολογισθῆ διὰ τὸ 1928 εἰς 50

Δύναται όμως μετά βεβαιότητας να λεχθῆ ὅτι ἂν ἡ προσδοκία ζωῆς δὲν ἠδ-
ξήθη κατὰ τὴν αὐτὴν ἔκτασιν, ἔσθιν εἰς τὰς ἄλλας χώρας, πάντως δὲν πρέπει
να ὑπολείπεται πολὺ. Διότι ἡ χώρα μας ὠφελήθη ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὴν ἀνα-
κάλυψιν τῶν ἀντιβιοτικῶν καὶ τὴν καταπολέμησιν τῶν λοιμωδῶν νοσημάτων,
ἀπὸ τὰ ὅποια κυρίως ἐμαστιίζετο ὁ πληθυσμός. Ἐνῶ τὰ νοσήματα φθορᾶς
δὲν ἔχουν εἰσέτι προσλάβει τὴν ἔκτασιν τὴν ὅποιαν ἔχουν προσλάβει εἰς τὰς
πλέον προηγμένας χώρας, μὲ ἐντατικώτερον ρυθμὸν ζωῆς.

Ἐκεῖνο όμως τὸ ὅποῖον ἔχει σημασίαν διὰ τὴν ἐπιδάρυσιν τῶν συντά-
ξεων γήρατος εἶναι ἡ προσδοκία ζωῆς κατὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ συνταξι-
μου ὁρίου ἡλικίας. Συμφώνως πρὸς δεδομένα τοῦ ΙΚΑ, εἰς ἡσφαλισμένους τοῦ
ΙΚΑ εἰς ἡλικίαν 60 ἐτῶν ἔχει προσδοκίαν ζωῆς 11,8 ἐτῶν καὶ μία ἡσφαλι-
σμένη εἰς τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ἔχει προσδοκίαν ζωῆς 12,3 ἐτῶν. Χάρις συγ-
κρίσεως ἀναφερόμεν ὅτι ἡ προσδοκία ζωῆς διὰ τοὺς ἄρρενας ἡλικίας 60 εἶ-
ναι εἰς τὰς ΗΠΑ 15,7, εἰς τὴν Ἀγγλίαν 15,1, εἰς τὴν Γαλλίαν 15,1, εἰς τὸν
Καναδᾶν 16,5. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ προσδοκία ζωῆς τῶν ἡσφαλισμένων τοῦ
ΙΚΑ εἰς τὰ 60 ἔτη εἶναι μία ἀπὸ τὰς μικρότερας καὶ ὑφίστανται περιθώρια
σημαντικῆς αὐξήσεώς της. Ἐὰν λοιπὸν σήμερον οἱ ἀσφαλιστικοὶ ὀργανισμοὶ
ἀντιμετωπίζουν οἰκονομικὰς δυσχερείας εἰς τὸν κλάδον συντάξεων, εἶναι προ-
φανὲς πόσον μεγαλύτεραι θὰ εἶναι αἱ δυσχερεῖαι ἀπὸ τὴν μεγαλύτεραν προσ-
δοκίαν εἰς τὸ μέλλον, χάρις εἰς τὴν ἀναμφισβήτητον βελτίωσιν τοῦ βιοτικοῦ
ἐπιπέδου.

Ἀλλὰ πέραν τούτου, ἡ μακροτέρα προσδοκία ζωῆς αὐξάνει τὴν ἐπιδάρ-
υσιν ἐκ τῆς συνταξιοδοτήσεως τῆς χήρας τοῦ ἡσφαλισμένου, δεδομένου ὅτι
αἱ γυναῖκες εἶναι μακροβιώτεραι τῶν ἀνδρῶν.

Ἡ αὐξήσις τῆς προσδοκίας ζωῆς συνεπῶς βαρύνει εἰς τὴν πλάστιγγα
κατὰ τῆς μειώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας.

Ἐξ ἀντιθέτου ἡ παραγωγικότης τοῦ ἐργαζομένου πληθυσμοῦ αὐξάνεται
λόγῳ τῶν αὐξανόμενων ἐπενδύσεων καὶ τῆς τεχνολογικῆς προόδου. Δὲν εἶναι
δυνατὸν νὰ λεχθῆ ἂν καὶ μέχρι ποίου σημείου ἡ αὐξήσις τῆς παραγωγικότη-
τος ἀντισταθμίζει τὴν αὐξήσιν τῶν ὑπερηλικίων. Πέραν ὁμῶς αὐτοῦ τὸ πρό-
βλημα τίθεται, θὰ διαθέσωμεν τὴν ἠδξήμενην παραγωγικότητα δι' αὐξήσιν
τοῦ ἐλευθέρου χρόνου ἢ διὰ περαιτέρω αὐξήσιν τοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος, μὲ
ἄλλα λόγια διὰ καταναλωτικὰς δαπάνας ἢ δι' ἐπενδύσεις;

Τὸ πρόβλημα δὲν εἶναι τεχνικόν, εἶναι πολιτικόν. Εἰς τὴν ἀπάντησιν
πάντως, ἡ ὅποια θὰ δοθῆ, δὲν δύναται νὰ μὴ βαρύνῃ τὸ γεγονός ὅτι ὁλοῦν
αὐξάνει ἡ ἀπόστασις ἡ ὅποια χωρίζει τὴν χώραν μας ἀπὸ τὰς πλέον ἀνεπτυ-
γμένας τοιαύτας.

Δὲν θὰ ὑπεισέλθω εἰς λεπτομερείας εἰς τὸ θέμα τοῦ ποῖον σύστημα κα-
λύψεως τῶν δαπανῶν τοῦ κλάδου συντάξεων εἶναι πλέον ἐνδεδειγμένον διὰ
τὴν χώραν μας. Θὰ περιορισθῶ μόνον εἰς μίαν γενικὴν παρατήρησιν καὶ σχη-
ματικὴν διαπίστωσιν. Ἴνα συντηρήσωμεν περιστασιαστικὰ ἀνάγκαις καὶ ἐπι-

σμού, ή οποία θα προκύψη από ηύξημένας επενδύσεις αφ' ενός και καλύτεραν οργάνωσιν τής παραγωγής αφ' άλλου. Το ζήτημα είναι εάν οι ασφαλιστικοί φορείς θα δημιουργήσουν οι ίδιοι τας επενδύσεις αι οποῖαι απαιτοῦνται διά τήν προβλεπομένην εξέλιξιν τῶν συνταξιούχων των ή τουλάχιστον θα συμβάλλουν εἰς τας ηύξημένας επενδύσεις σωρεύοντες αποθεματικά ή θα ἀφεθῆ ἡ μέριμνα εἰς ἄλλους φορείς τής οικονομίας. Θεωρητικῶς θα ἦτο ἐνδεδειγμένον οι ασφαλιστικοί φορείς νά δημιουργοῦν τεχνικά αποθεματικά διότι οὔτω τὸ ἀσφάλιστρον θα παραμένῃ σταθερόν και δέν θα ἀπητεῖτο ἀναγκαστική μεταφορά τοῦ εἰσοδήματος μεταξύ ομάδων τοῦ πληθυσμοῦ εἰς μεγαλύτερα κλίμακα εἰς τὸ ἀπώτερον μέλλον, ὅπερ και θα ἦτο πολὺ δύσκολον ἀν ὄχι ἄδυνηρόν. Ἡ πεῖρα ὅμως τής ἑλληνικῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως δεικνύει ὅτι ἡ σῶρευσις τεχνικῶν αποθεματικῶν δημιουργεῖ ψευδαίσθησιν οικονομικῆς εὐφορίας και πλοῦτου εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους, διότι βλέπουν τὰ σωρεύόμενα ἀποθεματικά, ὄχι ὅμως και τὰ σωρευόμενα ἀντιστοίχως ὑποχρεώσεις και οὔτε Κυβέρνησις οὔτε Νομισματικὴ Ἐπιτροπὴ οὔτε Δ.Σ. δύνανται ν' ἀντισταθοῦν εἰς τήν πίεσιν τῶν ἐνδιαφερομένων δι' ηύξημένας παροχάς. Οι ασφαλιστικοί φορείς θα ἔλεγα πάσχουν ἀπὸ μίαν ὀργανικὴν ἀδυναμίαν διά τήν δημιουργίαν αποθεματικῶν και τὸ ηύξημένον ἀσφάλιστρον τὸ ὁποῖον θα προεβλέπετο διά τὸν σχηματισμὸν τεχνικῶν αποθεματικῶν εἰς τήν πράξιν θα διετίθετο δι' ηύξημένας παροχάς, δηλ. ηύξημένην κατανάλωσιν, με ἀποτέλεσμα και ὑψηλὸν ἀσφάλιστρον νά εισπράττεται και εἰς τὸ μέλλον νά ἀπαιτῆται περαιτέρω ν' αὐξηθῆ, διότι δέν θα ἔχουν δημιουργηθῆ ἀποθεματικά. Τοῦτο βεβαίως δέν σημαίνει ὅτι δέν πρέπει νά ὑπάρξουν καθόλου ἀποθεματικά, ἀλλ' ὅτι ἰδεομένης τής ἑλληνικῆς πραγματικότητος τὸ ἀσφάλιστρον δέν θα ἔπρεπε νά καθορισθῆ ὑψηλότερον ἐκείνου τὸ ὁποῖον θα ἐξησφάλιζε σχετικῶς βραχὺ ἀσφαλιστικὸν ἰσοζύγιον π.χ. δεκαετές.

Και τώρα ἄς στραφῶμεν πρὸς τὸ μέλλον. Πρὸς ποίαν κατεύθυνσιν δέον ν' ἀναζητηθοῦν αι λύσεις τῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζει ἡ ἑλληνικὴ κοινωνικὴ ἀσφάλισις.

Προέχει νά παύσωμεν νά εἴμεθα αἰχμάλωτοι τοῦ παρελθόντος. Τὸ πρόβλημα τής κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως πρέπει ν' ἀντιμετωπισθῆ ἔξω ἀπὸ τὰ σημερινὰ σχήματα, ἀδέσμευτα και εἰς τὸ σύνολόν του. Μόνον συνολικὴ του ἀντιμετώπισις δύναται νά δώσῃ τήν λύσιν. Προσπάθεια νά δοθοῦν ἐμβαλωματικαὶ λύσεις εἰς τήν ὑφισταμένην κατάστασιν μόνον θα περιπλέξουν ταύτην.

Εἰς τήν συνολικὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ζητήματος προέχει νά καθορισθοῦν ὄρισμένοι ἀντικειμενικοὶ σκοποί, τοὺς ὁποῖους πρέπει νά ἐπιδιώξῃ ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλεια και αι οποῖαι θα προσδιορισθοῦν ἀπὸ τήν ὑφῆν τής κοινωνίας και ἐντὸς τῶν πλαισίων τής οικονομίας μας και τοῦ γενικωτέρου οικονομικοῦ προγραμματισμοῦ.

Ὁ καθορισμὸς τῶν ἀντικειμενικῶν αὐτῶν σκοπῶν θέτει δύο βασικά ἐρωτήματα:

α) Θὰ εἶναι ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλεια προνόμιον τῶν δλίγων ἢ δικαιοσύνη

τῶν πολλῶν; Τοῦτο θέτει ἀμέσως τὸ αἴτημα τῆς ασφαλιστικῆς προστασίας τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ, αἴτημα τὸ ὁποῖον καθίσταται ὄλοεν ἐπιτακτικώτερον καὶ δὲν δύναται ν' ἀγνοηθῆ ἐπὶ μακρόν.

Χαρακτηριστικὸν τῆς ἐποχῆς μας εἶναι ἀκριδῶς ὅτι μεγάλαί μᾶζαι πληθυσμοῦ, αἱ ὁποῖαι μέχρι τινὸς ἀπετέλουν τοὺς παρίας τῆς κοινωνικῆς ασφαλείας καὶ τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς γενικώτερον διεκδικοῦν τὰ πλεονεκτήματα τῶν ὁποίων μέχρι σήμερον ἀπελάμβανον ὠρισμένα τάξεις. Κατὰ τὴν σύγχρονον ἀντίληψιν ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλεια εἶναι κοινωνικὸν δικαίωμα τοῦ πολίτου καὶ ὄχι προνόμιον ὠρισμένης τάξεως. Νομίζω ὅτι ἡ ἐπέκτασις τοῦ θεσμοῦ εἰς τοὺς ἀγρότας εἶναι σήμερον εὐχερεστέρα ἢ πρό τινων ἐτῶν, λόγῳ τῆς σημαντικῆς αὐξήσεως τοῦ εἰσοδήματός των καὶ θὰ καταστῆ ἔτι εὐχερεστέρα εἰς τὰ ἐπόμενα ὀλίγα ἔτη, λόγῳ τῆς προβλεπομένης περαιτέρω αὐξήσεως τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἀγροτῶν. Ἀρκεῖ γὰρ σημειώσω ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν (1955—1958) τὸ ἀγροτικὸν εἰσόδημα ἠὺξήθη εἰς σταθερὰς τιμὰς κατὰ 11%. Οὕτω, μὲ ἐξαιρέσειν ὠρισμένων ὀρεινῶν πληθυσμῶν, οἱ ἀγρόται θὰ δύνανται γὰρ συνεισφέρειν εἰς τὴν ἀσφάλειάν των.

Ὁ προγραμματισμὸς τῆς κοινωνικῆς ασφαλίσεως δέον συνεπῶς γὰρ γίνηται μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν καθολικότητα ταύτης.

Καθολίκευσις ὁμῶς δὲν σημαίνει καὶ ἰσοπέδωσιν. Ἡ διαφορὰ βιοτικοῦ ἐπιπέδου μεταξὺ ἀστικοῦ καὶ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ εἶναι τόσο μεγάλη, αἱ συνθήκαι ἐργασίας καὶ ζωῆς τόσο διάφοροι, ὥστε δὲν δύναται γὰρ ἰσχύσῃ ἐνιαῖον σύστημα κοινωνικῆς ασφαλείας, π.χ.

6) Ποῖαι ἀνάγκαι καὶ εἰς ποῖαν ἔκτασιν θὰ καλυφθοῦν;

Εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλειαν ὑπόκειται ἡ ἰδέα τῆς ἀναδιανομῆς τοῦ εἰσοδήματος ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς ἀναγκαστικῆς διαθέσεως τοῦ εἰσοδήματος τοῦ ἀτόμου ἀφ' ἑτέρου δι' ὠρισμένον σκοπὸν, οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ἄλλο δύναται γὰρ γίνεσθαι ἀπεριορίστως. Τὸ πρῶτον διότι ὅταν ἡ μεταφορὰ εἰσοδήματος ἀπὸ τῶν ὁμάδων τοῦ πληθυσμοῦ, αἵτινες παράγουν πρὸς τὰς ἐκτὸς τῆς παραγωγικῆς διαδικασίας ὁμάδας λαμβάνει σημαντικὰ διαστάσεις τότε μειοῦται τὸ κίνητρον δι' αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς. Τὸ δεύτερον, διότι ἡ ἀναγκαστικὴ διάθεσις τοῦ εἰσοδήματος ὅταν ὑπερβαίνῃ ὠρισμένον μέτρον ἀποτελεῖ ἀπαράδεκτον περιορισμὸν τῆς ἐλευθερίας.

Δεδομένου ὅτι τὰ περιθώρια μέχρι τῶν ὁποίων δυνάμεθα γὰρ αὐξήσωμεν τοὺς πόρους τῆς κοινωνικῆς ασφαλίσεως εἰς τὴν χώραν μας εἶναι περιορισμένα, τὸ πρόβλημα διὰ τὴν ἑλληνικὴν κοινωνικὴν ἀσφάλειαν εἶναι πρόβλημα ἐπιλογῆς μεταξὺ ἀνταγωνιζομένων ἀναγκῶν, ἐπιλογῆς μεταξὺ τῶν διαφόρων κινδύνων καὶ ὀρθῆς ἀναλογίας εἰς τὴν διάθεσιν τῶν πόρων.

Εἰδικώτερον, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἑλληνικὴν κοινωνικὴν ἀσφάλειαν τὸ πρόβλημα εἶναι ἐὰν ἡ ἔμφασις θὰ δοθῆ εἰς τὸν κλάδον τῶν συντάξεων ἢ εἰς τὸν κλάδον ἀσθενείας, διότι δὲν γεννᾶται ζήτημα ὅτι ἡ ἀσφάλεισις τῆς ἀνεργίας πρέπει γὰρ παραμένῃ εἰς ὅσον τὸ δυνατόν περιορισμένῃ πλάσει.

γήρατος και θανάτου αφ' ενός και ασθενείας αφ' ετέρου. Τα όρια καλύψεως των πρώτων δύνανται να καθορισθούν σαφώς και αι έντευθεν επιβαρύνσεις να προβλεφθούν επαρκώς. Η ασθένεια όμως είναι εις κίνδυνος του οποίου το περίγραμμα είναι μάλλον ακαθόριστον όπου το στοιχείον της κοινής γνώμης και συναισθηματικοί παράγοντες έχουν βαρύνοντα ρόλον εις τον καθορισμόν της έκτάσεως της περιθάλψεως. Και την κοινήν γνώμην προσπαθούν να την επηρεάσουν παράγοντες, οί όποιοι κάθε άλλο παρά ανδιστελείς ήμπορούν να χαρακτηρισθούν.

Αλλά και εξ αντικειμένου, ή εξέλιξις της ιατρικής είχε και έχει ως αποτέλεσμα να καθιστά το περιεχόμενον της περιθάλψεως ολοέν δαπανηρότερον. Ουτως, δύναται να λεχθή ότι χάρις εις τας προσφάτους προόδους της ιατρικής τά πλείστα λοιμώδη νοσήματα έχουν αποτελεσματικώς καταπολεμηθή, ενώ παραμένουν τά νοσήματα φθοράς, όπου ή ιατρική περιθάλπει, αλλά δεν θεραπεύει. Ανέκαθεν ή κοινωνική ιατρική ήσκειτο με γνώμονα το οικονομικώτερον μέσον. Σήμερον όμως τουτο κατ' έξοχήν επιβάλλεται. Δεν είναι δυνατόν ν' αφαιρήται αναγκαστικώς δια την περίθαλψιν της υγείας του πληθυσμού έν ποσοστόν του εισοδήματος τόσον ύψηλόν, ώστε ν' αποβαίνη αυτή εις βάρος άλλων ζωτικῶν αναγκῶν και έν τελευταία αναλύσει και αυτής της υγείας του. Είναι το ίδιον ως να λέγωμεν εις τον ήσφαλισμένον «μη φάς, αλλά θα έχης όπωσδήποτε γιατρό και φάρμακα άμα άρρωστήσης».

Κατ' άκολουθίαν, το περιεχόμενον της περιθάλψεως θα πρέπει να περιορισθή εις τας απολύτως άπαραιτήτους παροχάς, αποκλεισμένης κάθε παροχής, ήτις θα ήδύνατο να θεωρηθή πολυτελής, δεδομένων των συνθηκῶν της χώρας μας. Θα πρέπει επίσης να οργανωθή ή περίθαλψις κατά τρόπον, ώστε να καταπολεμηθού, και περιορισθού εις τὰ ελάχιστον δυνατόν αι συμφουεις με την ασφάλισιν υγείας παρασιτικά εκφάνσεις, αι όποια δίδουν την έντύπωσιν ότι περιθάλπεται ή ασθένεια μάλλον ή ο ασθενής. Το συμπέρασμα είναι ότι μεταξύ κλάδου συντάξεων και κλάδου ασθενείας ή έμφασις πρέπει να δοθή εις τον κλάδον συντάξεων και ή ασφάλισις της υγείας να περιορισθή εις τας απολύτως άπαραιτήτους παροχάς, οργανουμένης κατά τρόπον, ώστε να επιτυγχάνεται ύψηλή στάθμη περιθάλψεως και μεγίστη απόδοσις τούτων και με ιδιαίτερον τονισμόν της προληπτικής δράσεως.

Είπομεν προηγουμένως ότι ο καθορισμός των αντικειμενικῶν σκοπῶν της κοινωνικής ασφαλείας πρέπει να γίνη έντός των πλαισίων της οικονομίας της χώρας και του οικονομικοῦ προγραμματισμοῦ. Δύο είναι οί παράγοντες οί όποιοι θα προσδιορίσουν ειδικώτερον τά όρια των αντικειμενικῶν τούτων σκοπῶν.

α) Το ποσοστόν του έθνικοῦ εισοδήματος το όποιον θα διατεθῆ έντός του γενικωτέρου οικονομικοῦ προγραμματισμοῦ δια κοινωνικῆς υπηρεσίας, και

β) Τά δημογραφικά δεδομένα της χώρας μας.

Το ποσοστόν του έθνικοῦ εισοδήματος το όποιον θα διατεθῆ δια κοινωνικῆς υπηρεσίας είναι θέμα πολιτικόν και συνδέεται με την όλην οικονομικήν

πολιτικήν τῆς Κυβερνήσεως μιᾶς χώρας καὶ τὸν ἐπιδιωκόμενον ρυθμὸν οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας. Αἱ δαπάναι διὰ κοινωνικὰς ὑπηρεσίας μὲ ἀυστηρῶς οἰκονομικὰ κριτήρια κρινόμεναι λογίζονται δαπάναι καταναλωτικαὶ ἐπομένως δέον νὰ συγκροτηθοῦν χαμηλά, ἐφ' ὅσον θέλωμεν ταχὺν ρυθμὸν οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας. "Ὡς μοῦ ἐπιτραπῆ ὁμως νὰ σημειώσω προκειμένου περὶ ὑπαναπτύκτων χωρῶν, ὡς ἡ Ἰδική μας, αἱ ἐπενδύσεις εἰς ἀνθρώπους ὅπως εἶναι αἱ δαπάναι διὰ παιδείαν ἢ περίθαλψιν τῆς υγείας, εἶναι ἐξ ἴσου, ἂν ὄχι πλέον ἀποδοτικαὶ ἀπὸ τὰς ἐπενδύσεις εἰς κεφάλαιον.

"Ὅσον ἀφορᾷ τὰ δημογραφικὰ δεδομένα, πρέπει νὰ σημειώσω ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῆς χώρας μας, συγκρινόμενος μὲ τὸν πληθυσμὸν πολλῶν Δυτικῶν χωρῶν εἶναι νέος καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ ἓνα εὐνοϊκὸν παράγοντα διὰ τὴν λειτουργίαν ἑνὸς συστήματος συντάξεων γήρατος. Τὸ ποσοστὸν τῶν προσώπων, ἡλικίας ἄνω τῶν 60 ἐτῶν, εἶναι συμφώνως πρὸς τὰ δεδομένα τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1951 10% ἔναντι 16,2 εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ 15% εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

Οὐχ' ἤττον, κάποια ἐγγυτέρα ἐξέτασις τῆς καθ' ἡλικίαν ἐξελίξεως τοῦ πληθυσμοῦ μας δεικνύει ὅτι οὗτος ἐμφανίζει σημεῖα γηράσεως. "Ὅντως, τὸ ποσοστὸν τῶν προσώπων ἡλικίας ἄνω τῶν 60 ἐτῶν, τὸ ὅποιον ἦτο 5% κατὰ τὸ 1861 ἐδιπλασιάσθη εἰς 10% κατὰ τὸ 1951, μὲ τάσιν ταχείας περαιτέρω αὐξήσεως. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ σημερινὴ εὐνοϊκὴ ἀπὸ ἀπόψεως καθ' ἡλικίαν συνθέσεως τοῦ πληθυσμοῦ κατάστασις δὲν θὰ πρέπει νὰ μᾶς παρασύρῃ εἰς τὸ νὰ δημιουργήσωμεν ὑποχρεώσεις, αἱ ὅποια μὲ τὴν μελλοντικὴν δημογραφικὴν ἐξέλιξιν θὰ καταστοῦν δυσβάστακτοι.

Παρεμπιπτόντως, σημειῶνω ὅτι ὀρθώτερον θὰ ἐτίθετο τὸ ζήτημα ἐὰν ἐξηπάξαμεν ὄχι μόνον πόσους ὑπερήλικας ἔχει νὰ συντηρήσῃ ὁ παραγωγικὸς πληθυσμὸς, ἀλλὰ καὶ πόσα παιδιά.

Καὶ τώρα εἰς τὸ πλαίσιον τῶν ἀνωτέρω γενικῶν σκέψεων καὶ κριτηρίων, ποῖαι εἰδικώτεροι ἀρχαὶ πρέπει νὰ πρυτανεύσουν εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ περιεχομένου τοῦ κλάδου συντάξεων; "Ὅπως εἶπομεν προηγουμένως δέον νὰ διακρίνωμεν μεταξὺ ἀστικοῦ καὶ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ.

"Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀστικὸν πληθυσμὸν, αἱ συντάξεις θὰ ἠδύναντο νὰ διαμορφωθοῦν βάσει τῶν κάτωθι ἀρχῶν:

α) Οὐδεὶς θὰ δικαιούται πλειόνων τῆς μιᾶς συντάξεων εἴτε ἐκ τοῦ δημοσίου εἴτε ἐξ ἀσφαλιστικοῦ φορέως.

β) Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς συντάξεως θὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν πᾶσα ὑπηρεσία ἢ ἐργασία ἔναντι ἀμοιβῆς, δημοσίας ἢ ἰδιωτικῆς, αὐτοτελῆς ἢ ἐξηρητημένης. Τὸ ὕψος τῆς συντάξεως θὰ ἐξαρτᾶται τόσον ἀπὸ τὸν χρόνον ἀσφαλίσεως, ὅσον καὶ ἀπὸ τὸ ὕψος τῶν ἀποδοχῶν.

γ) Μετὰ τριακονταπενταετῆ ἀσφάλισιν ἢ σύνταξις θὰ εἶναι ἴση πρὸς τὰ 80% τοῦ ἐξ ἐργασίας εἰσοδήματος. Διὰ τὰ μικρὰ εἰσοδήματα θὰ δύναται ἐνδεχομένως νὰ φθάσῃ εἰς κάποιο ὑψηλότερον ποσοστὸν. Ἐν οὐδεμίᾳ περι-

δ) Ἡ σύνταξις γήρατος θ' ἀπανεμέται μετὰ δεκαπενταετῆ τοῦλάχιστον ἀσφάλισιν.

ε) Ἡ σύνταξις ἀναπηρίας θ' ἀπονέμεται μετὰ πενταετῆ τοῦλάχιστον ἀσφάλισιν καὶ δὲν θὰ δύναται νὰ εἶναι μικροτέρα τοῦ 50% τῶν ἀποδοχῶν, προκειμένου περὶ ἀναπηρίας, πλεόν τῶν 2/3.

στ) Ἐντατικὴ προσπάθεια δέον νὰ καταβληθῆ διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἀναπήρων. Δὲν εἶναι σκοπὸς τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς νὰ μοιράζῃ συντάξεις, ἀλλὰ νὰ ἐντάσῃ τοὺς ἀνθρώπους πάλιν εἰς τὴν παραγωγικὴν διαδικασίαν πλήρως παραγωγικούς.

ζ) Τὸ ἀσφάλιστρον τῶν αὐτοτελῶς ἐργαζομένων θὰ ὑπολογίζεται εἰς ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ δηλουμένου εἰς τὴν ἐφορίαν ἐξ ἐργασίας εἰσοδήματος καὶ πάντως οὐχὶ πέραν ἑνὸς ποσοῦ. Τοῦτο θὰ συνεισπράττεται μετὰ τοῦ φόρου.

η) Τὸ ἀσφάλιστρον τῶν μισθωτῶν θὰ ὑπολογίζεται εἰς ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ μισθοῦ. Τὰ ἔσοδα τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως δέον νὰ διαφοροποιηθοῦν. Τὸ ὕψος δηλ. τοῦ ἀσφάλιστρον δέον νὰ μειωθῆ καὶ ἡ ἀπώλεια ἐσόδων ν' ἀναπληρωθῆ εἴτε δι' ἀμέσου ἐπιχορηγήσεως ἐκ τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ, εἴτε διὰ τῆς θεσπίσεως εἰδικῶν φορολογιῶν, αἵτινες νὰ ἐπηρεάζουσιν ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον τὴν παραγωγὴν καὶ τὴν ἀπασχόλησιν καὶ τὸ προϊόν τῶν ὀποιῶν θὰ διατίθεται ὑπὲρ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως.

θ) Τὸ ἀσφάλιστρον δέον νὰ καθορισθῆ τόσον, ὥστε νὰ ἐξασφαλιζέται δεκαετὲς ἰσοζύγιον.

ι) Πᾶσα μείωσις τοῦ ὁρίου ἡλικίας ὑπαγορευομένη ἐξ ἐπαγγελματικῶν συνθηκῶν θὰ καλύπτεται διὰ προσθέτου ἀσφάλιστρον.

ια) Οἰαδήποτε ἀσφάλισις διὰ παροχὰς πέραν τῶν ὡς ἄνω σκιαγραφουμένων δέον νὰ εἶναι προαιρετικὴ.

Ἔσον ἀφορᾷ τὴν συνταξιοδότησιν τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ, αὕτη θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ βάσει τῶν ἐξῆς ἀρχῶν:

α) Ὁ κλάδος συντάξεων τῶν ἀγροτῶν θὰ ἠδύνατο νὰ τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν ἐντὸς τῶν προσεχῶν ἐτῶν. Ἡ ἐφαρμογὴ του ἐνδείκνυται νὰ εἶναι προοδευτικὴ, συνδεομένη μὲ τὴν αὐξήσιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος.

β) Τὸ σύστημα συνταξιοδοτήσεως τῶν ἀγροτῶν θὰ περιορισθῆ κατ' ἀνάγκην εἰς τὴν ἀρχὴν εἰς τὴν κάλυψιν τοῦ γήρατος μὲ πολὺ περισσότερον τονισμένην τὴν ἀρχὴν τῆς προνοίας ἢ τῆς ἀσφαλίσεως.

γ) Αἱ συντάξεις τῶν ἀγροτῶν θὰ εἶναι ἐνιαῖαι δι' ὅλους καὶ θὰ χορηγοῦνται εἰς ἄρρενας καὶ θήλεις ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας καὶ ὀρισμένου χρόνου διαμονῆς, π.χ. εἰκοσαετίας εἰς ἀγροτικὸν οἰκισμὸν.

Ἔσον ἀφορᾷ τοὺς κοινωνικοὺς πόρους, νομίζω ὅτι ἐλάχιστοι θὰ διατηρηθοῦν ἐὰν κριθοῦν μὲ τὰ κριτήρια τὰ ὁποῖα ἀνέφερα προηγουμένως καὶ θὰ χρειασθῆ ἐνδεχομένως νὰ θεσπισθοῦν μία ἢ δύο νέαι φορολογίαι αἱ ὁποῖαι νὰ πληροῦν τὰς ἄνω προϋποθέσεις. Τὸ προϊόν ὅμως τῶν πόρων τούτων δὲν πρέπει ν' ἀποτελέσῃ ἔσοδον τῶν ἀσφαλιστικῶν φορέων. ἀλλὰ νὰ περιέχονταν

εις ἐνιαῖον λογαριασμόν καὶ νὰ διατίθεται εἰς συμπλήρωσιν τῶν ἀπονεμομένων συντάξεων, ἐφ' ὅσον αὐταὶ εἶναι κάτω ἐνὸς ἐλαχίστου ὀρίου, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῶν διαφόρων κατηγοριῶν ἠσφαλισμένων καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι τὸ ἀναλογοῦν ποσὸν κοινωνικῆς εἰσφορᾶς ἀνὰ κεφαλὴν συνταξιούχου εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν θὰ ὑπερβαίῃ τὸ ποσὸν τῆς ἀνὰ κεφαλὴν συνταξιούχου τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλίσεως κοινωνικῆς εἰσφορᾶς. Οὕτω, καὶ μόνον δύναται νὰ δικαιωθῇ ἡ κοινωνικὴ εἰσφορά.

Ἄφησα τελεταῖον τὸ ζήτημα τῆς ὀργανώσεως τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως. Τοῦτο παύει νὰ ἔχῃ πλέον σημασίαν ὅταν πληρωθοῦν ὅλαι αἱ ὡς ἄνω προϋποθέσεις. Θὰ λυθῇ αὐτομάτως ὅταν παύσῃ πλέον νὰ ὑπάρχῃ συμφέρον εἰς τὴν διατήρησιν ἰδίου ἀσφαλιστικοῦ φορέως. Οἱ μόνοι ἴσως οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ ἀδιαφορήσουν θὰ εἶναι οἱ μετέχοντες εἰς τὰ Δ.Σ. Ἄν θὰ ὑπάρχουν εἰς ἡ πλείονες ἀσφαλιστικοὶ φορεῖς τοῦτο θὰ προσδιορισθῇ πλέον ἀπὸ τὰς ἀντικειμενικὰς συνθήκας καὶ τὰς ἰδιορρυθμίας τῆς ἐργασίας τῶν ἠσφαλισμένων. Πρὶν ὅμως ἀντιμετωπισθῇ τὸ θέμα τοῦ ἐνὸς ἢ πλειόνων φορέων, πάντως ὅμως ὅχι καὶ τῶν 200, θὰ πρέπει νὰ ἐξετασθῇ κατὰ πόσον ἐνδείκνυται ὅπως ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλις ὀργανωθῇ ὡς κρατικὴ ὑπηρεσία μὲ ἴδιον ἀσφαλιστικὸν προϋπολογισμόν. Ἡ γνώμη μου εἶναι ὅτι ἐνδείκνυται ἡ ὀργάνωσις ὑπὸ μορφήν κρατικῆς ὑπηρεσίας.

Φοβοῦμαι ὅτι ἡ κατ' ἀνάγκην σχηματικὴ αὕτη ἔκθεσις τῶν προβλημάτων τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἐγέννησε περισσότερα ἐρωτήματα καὶ ἀπορίας ἢ ἔδωσεν ἀπαντήσεις. Δὲν ἦτο ὅμως σκοπὸς τῆς παρουσίας μελέτης νὰ δώσῃ ἀπαντήσεις οὔτε ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ τοῦτο εἰς τὰ περὶ ὁρισμένα τῆς πλαίσιον, τὸ πολὺ ἄφησε νὰ διαφανῇ πρὸς ποίαν κατεύθυνσιν δεόν ν' ἀναζητηθοῦν αἱ λύσεις.

Ὁ Auguste Comte ὁμιλῶν διὰ τὰ ἀνθρώπινα προβλήματα λέγει ὅτι «ἀγῆκει εἰς τὴν καρδίαν νὰ θέτῃ τὰ προβλήματα καὶ εἰς τὸν νοῦν νὰ εὐρίσκη τὴν λύσιν των». Τὰ προβλήματα τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως εἶναι κατ' ἐξοχὴν προβλήματα, τὰ ὁποῖα θέτει ἡ καρδιά. Καὶ ἡ καρδιά ἔχει πρὸ πολλοῦ θέσει τὰ προβλήματα τῆς ἐλληνικῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, δὲν φαίνεται ὅμως νὰ ἔχῃ γίνῃ ἀκόμη χρήσις τοῦ νοῦ διὰ τὴν λύσιν των. Τὸ πολὺ, θὰ ἔλεγε κανεὶς, ἔχει γίνῃ χρήσις τῆς γνωστῆς εἰς ὅλους μας «εὐφυΐας» τῶν ἐπιτηδείων. Τὸ ἀδιέξοδον εἰς τὸ ὅποιον ἔχει περιέλθει ἡ ἐλληνικὴ κοινωνικὴ ἀσφάλις μᾶς ὑπενθυμίζει ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ κάμωμεν χρήσιν τοῦ νοῦ.

Ο ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΙΝ

Υπό ΑΡΓ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

Πρέπει να δημολογήσω ότι η παράκλησις τῆς Ἑταιρείας Ἑλληνικῶν Σπουδῶν να δεχθῶ να περιληφθῶ μεταξύ τῶν ὁμιλητῶν τῆς σειράς τῶν διαλέξεων τὴν ὁποίαν ὠργάνωσε με θέμα τὴν Κοινωνικὴν Ἀσφάλισιν, με εἶθesen ἐνώπιον διλήμματος.

Ἡ ἰδέα τῆς εὐκαιρίας να διατυπώσω τὰς σκέψεις μου ἐπὶ θεμάτων τόσο σπουδαίου καὶ ἐνώπιον ἀκροατηρίου τόσο ἐκλεκτοῦ, ὡς τὸ σημερινόν, ἦτο δημολογουμένως ἐλκυστικὴ. Τὴν προσπάθειαν ἐξ ἄλλου τῆς Ἑταιρείας Ἑλληνικῶν Σπουδῶν να προβάλλῃ εὐρύτερον καὶ με μέθοδον ἐποικοδομητικῆς κριτικῆς καὶ ἐρεύνης τὰ μεγάλα ἑλληνικὰ θέματα, τὴν ἐθεώρουν πάντοτε ὡς ἀξίαν παντὸς ἐπαίνου καὶ ἐνθαρρύνσεως. Ἀκόμη ἢ ἐπὶ σειράν ἐτῶν ἰδιότητος μου ὡς μέλους τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ μεγαλυτέρου ασφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ τῆς χώρας, αἱ ἀνησυχίαι τοῦ ἐργοδοτικοῦ κόσμου διὰ τὴν πορείαν τοῦ Ὄργανισμοῦ αὐτοῦ, ἀνησυχίαι τὰς ὁποίας εἶχον τὴν εὐκαιρίαν ἐπανειλημμένως δημοσίᾳ να ἐκφράσω καὶ ἀκόμη να τὰς περιλάβω εἰς εἰδικόν τεῦχος τῶν ἐκδόσεων τοῦ Ε.Β.Ε.Α. καὶ αἱ ὁποῖαι ἐπ' ἐσχάτων προσέλαβον μεγαλυτέραν ἐπικαιρότητα κατόπιν τῆς γνωστῆς εἰσηγήσεως τοῦ Διοικητοῦ πρὸς τὸ Δ.Σ. τοῦ ΙΚΑ. ὅλα αὐτὰ με ἐνεθάρρουν εἰς τὴν ἀπόφασιν ν' ἀποδεχθῶ τὴν γενομένην πρὸς ἐμὲ πρόσκλησιν.

Ἀπὸ τὴν ἄλλην ὁμως — πρέπει καὶ αὐτὸ να τὸ δημολογήσω — τὸ θέμα τῆς ὁμιλίας με ἐτρόμαξε κάπως. Ἡ ἰδέα τῆς εὐθύνης τὴν ὁποίαν ἀναλαμβάνει οἰσδὴποτε ἀναφέρεται δημοσίως εἰς τὰ μεγάλα ζητήματα ποῦ ἀπασχολοῦν τὴν χώραν, ἢ σύνθετος ὅσον καὶ ὀξεῖα μορφή τοῦ προβλήματος, ὁ κίνδυνος να θεωρηθῶν ὅσα θὰ εἶχον να εἶπω ὡς ἢ ἐπίσημος ἐν προκειμένῳ θέσις τῆς ἐργοδοτικῆς τάξεως καὶ ὄχι ὡς αἱ προσωπικαὶ ἀντιλήψεις μου, ὅλοι οἱ λόγοι αὗτοι με ἀπεθάρρουν ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν ν' ἀνταποκριθῶ εἰς τὴν πρόσκλησιν τῆς Ἑταιρείας Ἑλληνικῶν Σπουδῶν. Τὸ ὅτι τελικῶς τὴν ἀπεδέχθην, κατὰ μέγα μέρος ὀφείλεται εἰς τὴν ζωηρὰν ἐπιθυμίαν μου, να συντελέσω καὶ ἐγὼ εἰς τὴν προαγωγὴν τῶν σκοπῶν τῆς καὶ εὐτως ἔχω τὸ προνόμιον να ἀπευθύνωμαι σήμερον πρὸς ὑμᾶς.

Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον θὰ πρὸχρηστευθῶ εἶναι «Ὁ Ἐργοδοτικὸς παράγων εἰς τὴν Κοινωνικὴν Ἀσφάλισιν».

Παρ' ὅλην τὴν αὐξήσιν τῶν προβλημάτων τοῦ συγχρόνου κοινωνικο-οικονομικοῦ βίου εἶναι βέβαιον ὅτι βασικὸν πρόβλημα ἐξακολουθεῖ πάντοτε να παραμένῃ ἢ κατὰ τὸ δυνατόν ἱκανοποίησις τῶν ἀπεριορίστων ἀναγκῶν τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῶν περιορισμένων δυνατοτήτων παραγωγῆς ἀγαθῶν.

εἰς τὴν κοινωνικὴν διάρθρωσιν τῶν πολιτισμένων χωρῶν — τὸσον τῶν ἀνεπτυγμένων οικονομικῶς, ὅσον καὶ τῶν ὑπεναπτόκτων — ἢ ἠδῆ μὲν κρατικὴ παρεμβατικότης χάριν γενικωτέρων κοινωνικῶν σκοπῶν, ὁ ἀναμφισβήτητος δυναμισμὸς τῆς σημερινῆς οικονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς, μᾶς ἔφεραν πλησιέστερα παρὰ ποτὲ πρὸς τὴν ἀλήθειαν τῆς ἀρχῆς αὐτῆς.

Εἰς τὸν τομέα εἰδικῶς τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, ἢ ἐξασφάλισις τῶν ἐργαζομένων ἀπὸ τοῦ κινδύνου νὰ εὐρεθοῦν ἐστερημένοι τῶν μέσων διυβιώσεως ἑαυτῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν των ἀποτελεῖ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν ὅλων τῶν συγχρόνων κρατῶν. Ἄλλ' εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς κοινωνικῆς του πολιτικῆς τὸ Κράτος ἔχει εἰς πολλὰς περιπτώσεις νὰ ἐπιλέξῃ μεταξὺ τοῦ κοινωνικῶς εὐκταίου καὶ τῆς ὁδοῦ πρὸς τοῦ ὑπαγορεύει ἢ ὑγιῆς οικονομικὴ πολιτικὴ ἢ, νὰ ἐπιτύχῃ διὰ τῶν μέτρων του, καὶ ποῖαν ἐξισορρόπησιν τῶν κοινωνικῶν ἰδεωδῶν πρὸς τὰς οικονομικὰς ἀνάγκας.

Θὰ πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ἐὰν χρειασθῇ νὰ ἐπιχειρηθῇ μία ἀξιολόγησις, καὶ ποῖα ἱεράρχησις τῶν δύο ἀναγκῶν πρὸς ἀνεφέρθησαν ἀνωτέρω, τὸ προβάδισμα θὰ πρέπει νὰ δοθῇ εἰς τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς «οἰκονομικῆς ἀνάγκης» ἐναντι τῶν ἀναγκῶν τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, ὅχι φυσικὰ ὑπὸ τὴν μορφήν ἐνὸς ἀξιοματικοῦ καὶ ἀκάμπτου δογματισμοῦ, ἀλλὰ ὑπὸ τὴν λογικὴν τῆς σκέψεως ὅτι ἐνῶ διὰ τῆς δευτέρας ἐπιδιώκεται ἡ προστασία τῶν οικονομικῶς ἀσθενεστέρων ἀτόμων, ἢ πρώτη ἀφορὰ εἰς τὴν γενικὴν ἐπιβίωσιν καὶ προκοπὴν ἐντὸς τῆς ὁποίας εὐρίσκεται ἐντεταγμένη φυσικὰ καὶ ἡ θέσις τῶν ἐχόντων ἀνάγκην κρατικῆς προστασίας.

Εἰς αὐτὰς τὰς ὀλίγας γραμμὰς θὰ ἠδύνατο ἐνδεχομένως νὰ συνοψισθῇ ἡ ἐργοδοτικὴ θέσις ἐναντι τοῦ προβλήματος τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ὅπως, ἄλλως τε, καὶ ἐναντι οἰουδῆποτε μέτρου κοινωνικῆς πολιτικῆς. Καὶ θὰ πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι ἀποτελεῖ θέσιν ἐποικοδομητικῆς κριτικῆς τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ὅπως ἐφαρμόζεται παρ' ἡμῖν σήμερον καὶ ὅχι ἀρνήσιν ἐκκινούσαν ἀπὸ ὑπέρμετρον συντηρητισμὸν ἢ ἀντίληψιν αὐστηρῶς ταξικῆν.

Ἀκόμη καὶ οἱ ἐμμένοντες εἰς τὸν ἀκρατὸν ἀτομικισμὸν περιορίζουν πλέον τὰς ἀντιρρήσεις των κατὰ τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως εἰς οικονομικοὺς μόνον λόγους καὶ δὲν προσπαθοῦν νὰ τὰς στηρίξουν εἰς τὴν φιλοσοφικὴν αὐτὴν θέσιν των.

Ἐφ' ὅσον τὸ σύγχρονον Κράτος μὲ τὰς πατερναλιστικὰς τάσεις του ἐπιδιώκει τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ἐργαζομένων καὶ ἐκείνων δηλαδὴ τῶν ὁποίων ἡ προστασία θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποτελέσῃ προσωπικὴν ἐκάστου εὐθύνην, οἱ ὀργανωμένοι ἐργοῦνται περιώρισαν τὴν προσπάθειάν των ἐναντι τοῦ θεσμοῦ, εἰς τὴν ὀρθολογιστικωτέραν καὶ ἐπιστημονικωτέραν προαγωγὴν του. Ἐφ' ὅσον μάλιστα τὸ Κράτος προέκρινεν ὡς ἀσφαλιστικὸν σύστημα ἐκεῖνο πρὸς καθιστᾶ καὶ τοὺς ἰδίους μετόχους τῆς εὐθύνης τῆς ἀσφαλιστικῆς προστασίας τῶν μισθωτῶν, οὐδεὶς θὰ ἠδύνατο νὰ τοὺς ἀρνήθῃ τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιδιώξουν τὴν λειτουργίαν τοῦ θεσμοῦ ἕως ἐνδεχομένου.

νοούμεν τὴν σειράν τῶν μέτρων ποῦ ἀποβλέπουν εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν σειρᾶς κινδύνων τῶν ἐργαζομένων, τῆς ἀναπηρίας, τοῦ γήρατος, τῆς ἀσθενείας κλπ. Ἐπ' ἐσχάτων ὑφίσταται κάποια τάσις ἐπεκτάσεως τοῦ θροῦ καὶ εἰς τὴν ἐξασφάλισιν ἐλαχίστων ὀρίων ἀποδοχῶν, ἀλλὰ δὲν νομίζομεν ὅτι τοῦτο πρέπει νὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ ἐδῶ.

Ἡ προσπάθεια πραγματοποιήσεως αὐτῶν τῶν minima ἀσφαλείας γίνεται διὰ κρατικῶν μέτρων — εἴτε δι' ἀπ' εὐθείας παροχῶν ἀπὸ μέρους τοῦ Κράτους, ἀντλαιομένων ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου, εἴτε διὰ τῆς ὑποχρεώσεως τῶν ἐργαζομένων καὶ τῶν ἐργοδοτῶν εἰς τὴν συνεισφοράν ποσοστῶν ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων ἀποδοχῶν.

Ἡ ἀρχὴ τῆς ἐπιβαρύνσεως τῶν ἐργοδοτῶν βασίζεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν ἐργαζομένων δὲν ἀποκερδαίνει ἀρκετὰ ὥστε νὰ ἀπομένουν περιθώρια ἐπιβαρύνσεών του μὲ ὑψηλὰς εἰσφορὰς.

Μέγα θάρος πρέπει νὰ φέρουν μέχρις ἐνός σημείου οἱ ἐργοδοταὶ καὶ τὸ Κράτος. Ἡ εὐθύνη τῶν ἐργοδοτῶν ἔχει ἐνδεχομένως ἱστορικὴν ἐξήγησιν, διότι εἰς τὰς παλαιότερας μορφὰς κοινωνικῆς ὀργανώσεως ὁ ἐργοδοτὴς εἶχε τὴν ἀποκλειστικὴν φροντίδα τοῦ παρ' αὐτῷ ἐργαζομένου εἰς περίπτωσιν γήρατος ἢ ἄλλης ἀνικανότητος. Ἡ κρατικὴ ἐξ ἄλλου εὐθύνη πηγάζει ἀπὸ τὴν σύγχρονον περὶ τοῦ Κράτους ἀντίληψιν — τὴν ἀντίληψιν δηλ. περὶ τῆς κοινωνικότητος τοῦ ρόλου τοῦ Κράτους.

Τὸ σύστημα αὐτὸ εἶναι γενικῶς ἀποδεκτὸν διότι ἀποτελεῖ συνδυασμὸν τῶν καθαρῶς ἀτομιστικῶν ἀντιλήψεων περὶ ἰδιωτικῆς καὶ ἐκουσίας ἀσφαλίσεως, καὶ τῆς κοινωνιστικῆς, περὶ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ Κράτους τῆς ἐξασφαλίσεως τῶν πολιτῶν του ἐναντι τῶν πάσης φύσεως κινδύνων. Αὐτὴ ἢ ἀντίληψις ποῦ συνάδει πρὸς τὴν σύγχρονον ἀρχὴν περὶ τοῦ κοινωνικοῦ σκοποῦ τοῦ Κράτους θὰ ἐξεφράζετο πληρέστερον εἰς ἢ ἐν περίπτωσιν τὸ Κράτος ἀπετέλει τὴν τρίτον χρηματοδότην τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ἐπιχορηγοῦν ἀμέσως τὰ ασφαλιστικὰ ἰδρύματα. Τοῦτο ὁμῶς εἰς ὀλίγας περιπτώσεις συμβαίνει. Εἰς τὴν χώραν μὲς εἰδικῶς, ὁ θεσμὸς λειτουργεῖ δι' αὐτονόμων ἐν πολλοῖς ὀργανισμῶν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Κράτους. Ἀλλὰ ἡ κρατικὴ αὐτὴ ἐποπτεία παρὰ τὴν ἔλλειψιν οἰασθῆποτε ἀπὸ μέρους τοῦ Κράτους οἰκονομικῆς συμβολῆς, δὲν περιορίζεται ἀτυχῶς εἰς παρεμβάσεις ἐπὶ θεμάτων ἀρχῆς ἢ γενικωτέρας ἀσφαλιστικῆς πολιτικῆς, ἀλλὰ ἐπεκτείνεται εἰς τὴν καθ' ἡμέραν δραστηριότητα τῶν ἀσφαλιστικῶν ἰδρυμάτων. Τοῦτο ἐσημείωσαν καὶ οἱ εἰδικοὶ τοῦ Διεθνoῦς Γραφείου Ἐργασίας, οἱ κληθέντες ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, διὰ τὴν μελέτην τῶν ἑλληνικῶν ἐργατικῶν προβλημάτων τονίσαντες ὅτι «ἡ τοιαύτη παρεμβατικὴ καταλήγει εἰς παρακώλυσιν τῆς ἐλευθέρως κινήσεως τῶν τροχῶν τῆς διοικήσεως καὶ εἰς τὴν αὔξησιν τῆς γραφειοκρατικῆς ἐργασίας καὶ τῶν ἐξόδων διοικήσεως. Ἐπὶ πλέον, συνεχίζουν οἱ ξένοι εἰδικοὶ, ὅταν ὁ κρατικὸς ἔλεγχος εἰσέρχεται εἰς τὰς λεπτομερείας τῆς καθημερινῆς ζωῆς τῶν ὀργανισμῶν, τὸ Κράτος ὑφίσταται μείωσιν τοῦ κύρους του, ἐνῶ ἀφείλει νὰ διατηρῇ τοῦτο ἀμείωτον διὰ τὴν ἀσκήσιν τοῦ ρόλου του ὡς ἐπιδικαιτητοῦ καὶ ἀνωτάτου οὐθιμιστοῦ. Ὁ

περιορισμός τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν ἀσφαλιστικῶν ταμείων, διδὲν ἀφορμὴν κριτικῆς τόσο εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους, ὅσον καὶ εἰς τοὺς ἐργοδοτάς. Ἡ κατάσταση δὲ αὐτὴ ἐπιδεινοῦται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι πολλῶν ταμείων προεδρεύουν ὑπάλληλοι τοῦ ἐποπτεύοντος Ὑπουργείου. Αὐτὸ προκαλεῖ σύγχυσιν ἀρμοδιοτήτων, ἡ ὁποία δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ τὴν ἀποβλήν μεροληπτικὴν ὑπὲρ τῆς ἐποπτευσῆς ἀρχῆς. Εἶναι συνεπῶς ἀναγκαῖα ἡ ἀποκατάστασις τῆς πλήρους αὐτονομίας τῶν ἀσφαλιστικῶν ἰδρυμάτων, ἡ διὰ νόμου κατοχύρωσις, ὅτι τὰ διοικητικὰ συμβούλια θὰ διορίζονται κατόπιν ὑποδείξεως τῶν ὀργανώσεων τῶν ἠσφαλισμένων καὶ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ὁ περιορισμός τῆς κρατικῆς ἐπεμβάσεως α) ἐπὶ βασικῶν ζητημάτων καὶ β) τῆς ἀσκήσεως ἐποπτείας ἀπηλλαγμένης οἰασθῆποτε πολιτικῆς ἢ προσωπικῆς χροιάς.

Ἄλλὰ καὶ οἱ ἐκλεγόμενοι ὑπὸ τῶν ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων σύμβουλοι, ἀπευθύνονται ἀποκλειστικῶς πρὸς αὐτοὺς, ὀφείλουν καὶ χρόνον γὰρ διαθέτουν καὶ γὰρ ἔχουν πλήρη ἐπίγνωσιν τῶν καθηκόντων των.

Ὁ πρῶτος δμιλητὴς κ. Ἀγαπητὸς ἀνέφερεν ὅτι οὐδὲν παράδειγμα ὑπάρχει ἐνεργοῦ ἀντιδράσεως κατὰ τῆς ἀναμίξεως τοῦ Κράτους εἰς τὴν διοίκησιν τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν, ὡς λ.χ. διὰ τῆς ὑποβολῆς παραιτήσεως τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων ἢ μελῶν αὐτῶν. Παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ὑπάρχουν τοιαῦτα παραδείγματα καὶ παρὰ τὸ γεγονός ὅτι τοῦτο ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὸν τρόπον τοῦ διορισμοῦ τῶν μελῶν τῶν Δ.Σ. θὰ μοι ἐπιτραπῆ γὰρ εἶπω ὅτι ἡ παραιτήσις μεμονωμένων μελῶν τοῦ Δ.Σ. δὲν ἀποτελεῖ ἀσφαλὲς μέσον ἀντιδράσεως.

Ἡ κοινωνικὴ, λοιπόν, ἀσφάλεις, ὡς ἐφαρμόζεται σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἶναι θεσμὸς ἀναπτυχθεὶς ἐντὸς πολιτικοῦ περιβάλλοντος, ὡς τὸ τῆς τελευταίας θύελλας, χωρὶς μακρὰν προῖστορίαν εἰς τὴν σφαῖραν τῶν κοινωνικῶν ἐξελίξεων, ὥστε, εἶναι φυσικόν γὰρ φέρη ἐμφανῶς τὴν σφραγίδα τῆς πολιτικῆς ἀτμοσφαιρας τῆς περιόδου αὐτῆς.

Χαρακτηριστικὸν καὶ ἰδιάζον τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἐν τῇ Χώρα μας εἶναι ἡ πληθώρα τῶν ὑφισταμένων καὶ λειτουργούντων ὀργανισμῶν καὶ Ταμείων Κυρίας καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως, ὡς καὶ διαφόρων ἄλλων ἐπὶ μέρος Ταμείων δι' ἐφ' ἅπαξ παροχὰς προνοίας κλπ. Εἰς τοὺς πολυαριθμούς καὶ ποικιλωνύμους τούτους ὀργανισμούς, ὁ ἀκριβὴς ἀριθμὸς τῶν ὁποίων δὲν εἶναι ὑπερβολὴ γὰρ εἶπωμεν ὅτι εἶναι ἀγνώστος, ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀνέρχεται τοῦλάχιστον εἰς 150, εἶναι ἠσφαλισμένον ἕνα σημαντικόν τμήμα τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Χώρας ἐκ τῶν αὐτοτελῶς ἐργαζομένων, τὸ σύνολον δὲ σχεδὸν τῶν παρεχόντων ἐξηρητημένην ἐργασίαν.

Εἰς χώρας, ὡς ἡ ἡμετέρα, μὲ ἀναιμικὴν εἰσῆτι οἰκονομίαν καὶ συνεπῶς μὲ περιορισμένον ἐθνικὸν εἰσόδημα, αἱ κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, κύρια — κλαδικαὶ — ἐπικουρικαὶ κλπ., ἐξελιχθεῖσαι μᾶλλον παραλλήλως πρὸς τὴν ἐκβιομηχάνισιν τοῦ τόπου, καλοῦνται γὰρ καλύψουν καὶ γὰρ ἐξοπηρετήσουν ἕνα λίαν σημαντικὸν σκοπὸν εἰς τὸν τομέα τῆς συντάξεως τῶν ἀπομείνων τῆς ἐργασίας καὶ ἕνα ἀκόμη ὑψηλότερον καὶ κοινωνικώτερον σκοπὸν εἰς τὸν τομέα τῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἀπομείνων. Ἐπειδὴ καὶ οἱ δύο

οἱ τομεῖς εἶναι ἀρκούντως εὐπαθεῖς εἰς τοὺς σημερινούς καιρούς, πολὺ δὲ περισσότερο εἰς τὴν ἰδικήν μας Χώραν, θὰ ἔπρεπε ἡ προσοχή, ἡ μέριμνα καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τόσο τῆς Πολιτείας ὅσον καὶ ὅλων μας νὰ εἶναι ἀμέριστο διὰ τὴν ὅσον τὸ δυνατόν καλυτέραν θεμελίωσιν τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ἡ ἀσχῆσις τῆς ὁποίας ἐπεβάλλετο νὰ γίνηται ὑπὸ ὅσον τὸ δυνατόν πλέον ὀλιγαριθμῶν φορέων, διὰ νὰ καταστῇ οὕτω ἀποδοτικωτέρα καὶ ἀποτελεσματικωτέρα ἢ ἀσφαλιστικὴ προστασία. Ὁ ὑφισταμένος ὁμοῦ σημερινὸς κατακερματισμὸς τῆς εἰς πολυαριθμούς φορεῖς μικροῦς, ἀδυνάτους καὶ ἀνεπαρκέστατα θεμελιωμένους, πᾶν ἄλλο ἢ τὴν καλῶς ἐννοουμένην ἀσφαλιστικὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἠσφαλισμένων ἐπιτυγχάνει.

Ἡ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἔλλειψις καὶ ἀπουσία παντὸς σχεδίου καὶ ἐνιαίου προγράμματος διὰ τὴν Κοινωνικὴν Ἀσφάλισιν ἀποτελεῖ τὴν κυρίαν αἰτίαν τῆς ὑπάρξεως σήμερον τόσο πολλῶν Ὄργανισμῶν ἀσκούντων τὴν ἀσφάλισιν ἀσθενείας καὶ συντάξεως δι' ὀλιγαριθμούς ομάδας ἐργαζομένων. Πλείστα ἐκ τῶν ἐν λόγῳ Ταμείων στεροῦνται αὐτοδυνάμου ὑποστάσεως καὶ ἡ ἀσφαλιστικὴ ἐξυπηρέτησις ἢ προστασία τῶν παρ' αὐτοῖς ἠσφαλισμένων εἶναι ὅλως ἀνεπαρκής.

Μίαν, ἀμυδρὰν ἔστω, εἰκόνα, τοῦ ὑφισταμένου σήμερον κατακερματισμοῦ τῶν φορέων τῆς Κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως δίδουν οἱ κατωτέρω ἀριθμοί: Ἐκ τῶν 150 ταμείων τὰ 75 εἶναι κυρίας ἀσφαλίσεως καὶ τὰ 75 ἐπικουρικῆς.

Ἐκ τῶν 75 ταμείων κυρίας ἀσφαλίσεως τὰ 23 εἶναι μόνον συντάξεως τὰ 25 μόνον ἀσθενείας, 2 ἀνεργίας καὶ τὰ ὑπόλοιπα 25 εἶναι μικτά.

Ἐκ τῶν ἐτέρων 75 ταμείων ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως τὰ 39 εἶναι μόνον συντάξεως, 29 εἶναι μόνον προνοίας καὶ τὰ ὑπόλοιπα 7 εἶναι συντάξεως καὶ προνοίας.

Ἐκ τῶν 150 ὡς ἄνω Ταμείων, τὰ μὲν 105 εἶναι ἀρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας τὰ δὲ ὑπόλοιπα 45 ἀρμοδιότητος διαφόρων ἄλλων Ὑπουργείων.

Ἐὰν γίνῃ μία κατάταξις τῶν ἐν λόγῳ ἀσφαλιστικῶν φορέων ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τῶν προσώπων τὰ ὁποῖα εἶναι ἠσφαλισμένα εἰς αὐτά, τότε ἔχομεν :

13 Ταμεῖα διὰ τοὺς αὐτοτελῶς ἐργαζομένους καὶ

137 » διὰ τοὺς παρέχοντας ἐξηρητημένην ἐργασίαν.

Τὰ τελευταῖα ταῦτα 137 ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν ὑποδιαιροῦνται ὡς ἑξῆς :

Τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων 10

Ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν ὡς καὶ τοιοῦτων διαφόρων ὀργανισμῶν 97

Δημοσίων ὑπαλλήλων 30

Ὁ ἀριθμὸς ἐξ ἄλλου τῶν ἠσφαλισμένων εἰς ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω Ταμεῖα εἶναι :

Τῆς Κυρίας Ἀσφαλίσεως : (μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν Δ.Υ. καὶ Στρατιωτικῶν)

Διὰ σύνταξιν εἰς	1.000.000	περίπου
» ἀσθένειαν, ἄμεσοι μὲν εἰς	800.000	»
» » ἔμμεσοι δὲ εἰς	650.000	»

Τῆς Ἐπικουρικῆς :

Διὰ σύνταξιν εἰς	320.000	»
Δι' ἐφ' ἀπαξ παροχὰς εἰς	250.000	»

Τὸ ὄψος τῶν ἐσόδων καὶ τῶν παροχῶν, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἀπολογιστικῶν στοιχείων τοῦ ἔτους 1957 ἔχει εἰς ἑκατομμύρια δραχμῶν :

Ἀνακεφαλαιωτικῶς (Κυρίας καὶ ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως)

Διὰ σύνταξιν ἔσοδα 2.100 ἐξ ὧν 1.500 κυρ. ἀσφ. καὶ 600 ἐπικουρ. παροχαὶ 1.700 ἐξ ὧν 1.350 κυρ. ἀσφ. καὶ 350 ἐπικουρ.

Δι' ἐφ' ἀπαξ παροχὰς ἔσοδα 350 παροχαὶ 250

Δι' ἀσθένειαν » 1.000 » 830

Ἦτοι σύνολον ἐσόδων 3.450 καὶ παροχῶν 2.780

Αἱ πηγαὶ προελεύσεως τῶν ἐσόδων τούτων εἶναι κυρίως αἱ ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ (ἐργοδοτῶν καὶ ἠσφαλισμένων) καὶ διάφοροι κοινωνικοὶ πόροι.

Ἀσφαλιστικαὶ Εἰσφοραὶ

Βάσει τοῦ Νόμου 6298 ἡ εἰσφορὰ τῆς κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (τοῦ Ι.Κ.Α.) ἐκαλύπτετο περίπου κατὰ 60ο) ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καὶ 40ο) ὑπὸ τοῦ ἠσφαλισμένου. Ἦτοι ὁ ἐργοδότης εἰσέφερε τὴν εἰσφορὰν τοῦ ἠσφαλισμένου ἠδὲ καὶ ἡδὲ καὶ τὴν ἠσφαλισμένου ἠδὲ καὶ τὴν ἠσφαλισμένου κατὰ 50ο). Ἦδη μὲ τὰς ἰσχυρὰς εἰσφορὰς οἱ ἐργοδότες καταβάλλουν τριπλασίαν περίπου εἰσφορὰν τῶν ἠσφαλισμένων.

Κατ' ἀρχὴν φρονούμεν ὅτι ἡ συμμετοχὴ τῶν ἠσφαλισμένων εἰς τὰς δαπάνας τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως θὰ πρέπει νὰ εἶναι πλέον οὐσιαστικὴ, διότι τοῦτο, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι δίκαιον καὶ λογικόν, θὰ προσδώσῃ τὸ αἰσθημα τῆς εὐθύνης εἰς τὰς σχέσεις ἠσφαλισμένων καὶ ἀσφαλιστικῶν φορέων καὶ θὰ μετριάσῃ τὰς παραλόγους εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἀξιώσεις τῶν ἠσφαλισμένων πρὸς αὐξήσιν τῶν παροχῶν, ἐφ' ἧσον ἡ τοιαύτη αὐξήσις θὰ ἐπιδρᾷ οὐσιαστικώτερον ἐπὶ τῆς εἰσφορᾶς των.

Τὸ καταβαλλόμενον σήμερον ἀσφάλιστρον προκειμένου περὶ τῶν ἠσφαλισμένων εἰς τὸ Ι.Κ.Α. , ἔχει ὡς ἑξῆς :

	Συνολικὸν ἀσφάλιστρον	Εἰς ἄνδρας ἐργοδότου	Εἰς γυναῖκας ἠσφαλισμένου
Ἀσθεν. σύνταξις	17ο)ο	12ο)ο	5ο)ο
Ἀνεργία	3ο)ο	2ο)ο	1ο)ο
Στράτευσις	2—1ο)ο	2—1ο)ο	—
Οἰκογεν. ἐπίδ.	2ο)ο	2ο)ο	—
Σύνολον	24—23ο)ο	18—17ο)ο	6ο)ο

Ἡ ἐπιβάρυνσις διὰ τὰ οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα πρέπει νὰ λογισθῇ

ἀποκλειστικῶς ὡς ἐργοδοτικὴ εἰσφορά, διότι οὐσιαστικῶς καταβάλλεται παρὰ τοῦ ἐργοδότη, τῆς ἐμφανίσεώς της ὡς εἰσφοράς ἐργοδότη — ἠσφαλισμένου γενομένης μόνον διὰ λόγους ἐντυπώσεως.

Ἐὐ ἀνωτέρω ἀσφάλιστρον ἐξ 240)ο ἐπὶ τῶν μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων προσαυξάνεται κατὰ 6—120)ο διὰ τοὺς ἐπικουρικῶς ἠσφαλισμένους καὶ φθάνει οὕτως εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις τὸ 360)ο.

Ἐὰν εἰς τὸ ποσοστὸν τοῦτο προσιεθῆ, ἀναγομένη εἰς ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ μισθοῦ, ἢ ἐπιδάρυνσις τῶν ἐπιχειρήσεων ἐκ τῶν καταβαλλομένων ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεων τοῦ Ν. 2112, τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἡμερῶν ἀσθενείας κλπ. συμπεραίνεται ὅτι ἡ ἐπιδάρυνσις εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις ὑπερβαίνει τὸ 500)ο.

Κοινωνικοὶ πόροι

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς κοινωνικοὺς πόρους, κατ' ἔτος εἰσπράττονται περὶ τὰ 600 ἑκατομμύρια, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ 1)2 (300 ἑκατομμύρια) εἰσπράττονται καὶ διατίθενται διὰ τὴν κυρίαν ἀσφάλισιν καὶ τὸ ὑπόλοιπον ἡμισυ, διὰ τὴν ἐπικουρικὴν ἀσφάλισιν καὶ τὰ λοιπὰ Ταμεῖα Προνοίας.

Εἰδικώτερον δὲ :

α) Περὶ τὰ 130 ἑκατ. ἐτησίως εἰσπράττονται ὑπὸ 5—6 ἀσφαλιστικῶν Ταμείων εὐπόρων κοινωνικῶν τάξεων, ὡς δικηγόρων, ἰατρῶν, μηχανικῶν, χρηματιστῶν κλπ. με δύναμιν ἠσφαλισμένων περὶ τὰς 40.000.

β) Περὶ τὰ 320 ἑκατ. διατίθενται ὑπὲρ τῆς κυρίας καὶ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων (στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν) ὡς καὶ τῶν ὑπαλλήλων διαφόρων ἄλλων δημοσίων Ὀργανισμῶν καὶ

γ) Περὶ τὰ 150 ἑκατ. διατίθενται ὑπὲρ τῆς κυρίας καὶ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν.

Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην κατηγορίαν τῶν ἠσφαλισμένων, δηλαδὴ τῶν μισθωτῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, ἧτις εἶναι καὶ ἡ πολυπληθεστέρη συμπεριλαμβάνεται καὶ τὸ ΙΚΑ, τὸ ὁποῖον, ὡς γνωστὸν, παρέχει ἀσφαλιστικὴν προστασίαν δι' ἀσθενείαν καὶ σύνταξιν εἰς τὰ 3)4 τοῦ συνόλου τῶν ἠσφαλισμένων ἐν τῇ Χώρα μας. Οἱ ὑπὲρ τοῦ ΙΚΑ θεσπισθέντες κοινωνικοὶ πόροι ἀνέρχονται ἐτησίως εἰς 50 ἑκατομ. δραχ. περίπου. Οὗτοι ἐθεσπίσθησαν ὑπὲρ μιᾶς ὠρισμένης κατηγορίας μισθωτῶν (τῶν καπνεργατῶν), τὸ Ἀσφαλιστικὸν Ταμεῖον τῶν ὁποίων ἀπὸ 5ετίας περίπου συνεχωνεύθη μετὰ τὸ ΙΚΑ. Καὶ ἐνῶ οἱ πόροι οὗτοι μελλοντικῶς (ἴσως ἀπὸ ἔτους) θ' ἀρχίσουν νὰ μειώνωνται μέχρις ἐκμηδενίσεώς των, αἱ πρὸς τοὺς καπνεργάτας παροχαὶ τοῦ Ι.Κ.Α. θὰ ἐξακολουθήσουν καὶ παρ' ὄλον ὅτι ἡ πρὸς τὸ ΙΚΑ ὀφειλὴ τοῦ συγχωνευθέντος Ταμείου ἀνέρχεται σήμερον εἰς 170 περίπου ἑκατ. δραχμάς.

Τὸ ζήτημα τῶν κοινωνικῶν πόρων καὶ ὁ τρόπος τῆς διαθέσεώς των πρὸς τοὺς ἀσφαλιστικοὺς φορεῖς εἶναι μέγα καὶ χρήζει μελέτης. Δὲν πρέπει δὲ νὰ νομισθῆ ὅτι θεωρεῖται ἢ προβάλλεται ὡς τοιοῦτον ἐκ λόγων τοποθετήσεως ἡμῶν. Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι εἰμεθα κατ' ἀρχὴν ὑπὲρ τῆς καταργή-

σεως παντός κοιν. πόρου δὲν¹ παραγνωρίζομεν τὸ πραγματικὸν γεγονὸς τῆς ὑπάρξεώς των. Ἀλλὰ εἶναι τόσο ἀδίκος καὶ ἀντικοινωνικὴ ἡ κατανομή τούτων, ὥστε μόνον ἄγνοια τοῦ ζητήματος δύναται νὰ δικαιολογήσῃ τὸ γεγονός ὅτι δὲν ἔχουν μέχρι σήμερον ἐξεγερθῆ αἱ μὴ μετέχουσαι εἰς τούτους ἀσθενέστεροι οἰκονομικῶς τάξεις. Λόγοι δικαιοσύνης καὶ κοινωνικῆς σκοπιμότητος ἐπιβάλλουν, μετὰ τὴν κατάργησιν, τῶν διὰ τὴν Ἐθνικὴν οἰκονομίαν ἐπαχθῶν τοιούτων, τὴν ἀναδιανομὴν ἢ ἀνακατανομὴν αὐτῶν ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ἀνακουφισθῆ ὁ μεγαλύτερος ἀσφκλιστικὸς φορεὺς τῆς Χώρας, τὸ ΙΚΑ, καὶ δυνηθῆ νὰ ἐπιτελέσῃ ὅσον τὸ δυνατόν ἀπροσκόπτως τὴν ὑψηλὴν ἀποστολὴν του, τὴν παροχὴν δηλαδὴ ἀσφαλιστικῆς προστασίας εἰς ἕνα μέγα ἀριθμὸν ἠσφαλισμένων καὶ δὴ ἐκ τῶν πτωχοτέρων κοινωνικῶν στρωμάτων τῆς Χώρας.

Ἐξοδα Διοικήσεως

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐξοδα Διοικήσεως, κατὰ προσέγγισιν πάλιν, δύναται νὰ λεχθῆ ὅτι ταῦτα, μετὰ τῶν λοιπῶν ἐξόδων τῶν ἐν λόγῳ Ταμείων εἰς ἀπολύτους ἀριθμοὺς, ἀνῆλθον, διὰ τὸ ἔτος 1957 εἰς 350—360 ἑκατομ. δραχ. Δὲν εἶναι ὑπερβολὴ νὰ λεχθῆ ἐνταῦθα ὅτι ἕνα ἐτήσιον κονδύλιον τῆς τάξεως τῶν 350—360 ἑκατ. δραχμῶν δαπανώμενον καὶ σπαταλώμενον δι' ἐξοδα διοικήσεως κλπ. τῶν ποικιλονόμων τούτων 150 Ταμείων, εἶναι ἄκρως ἐπιζήμιον καὶ ἀντιοικονομικόν, διὰ κοινωνικὴν ἀσφάλειαν τόσο ἀναιμικὴν ὡς ἡ τῆς Χώρας μας. Τοῦναντίον θὰ ἦτο ὑπερεπαρκὲς ἕνα ἐτήσιον ποσὸν κατὰ πολὺ κατώτερον τοῦ ἀνωτέρω, ὅπερ θὰ ἦτο ἀσφαλῶς ἱκανὸν νὰ ἐξυπηρετήσῃ καὶ κατὰ τρόπον ἀσυγκρίτως καλύτερον δύο τὸ πολὺ μεγάλους φορεῖς Κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως. Πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ὑψηλοῦ κόστους λειτουργίας τῶν πάσης φύσεως ἀσφαλιστικῶν Ὄργανισμῶν, τῶν ὁποίων αἱ ἐτήσια δαπάναι διοικήσεώς των ἀνέρχονται, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, εἰς 350-360 ἑκατ. δραχμῶν σημειοῦται ἐνταῦθα ὅτι τὸ ΙΚΑ, εἰς τὸ ὅποιον εἶναι ἠσφαλισμένοι διὰ σύνταξιν καὶ ἀσθένειαν περίπου 70% τοῦ συνόλου τῶν ἠσφαλισμένων ἐν τῇ χώρᾳ μας, δαπανᾷ σήμερον ἐτησίως δι' ἐξοδα διοικήσεώς του περί τὰ 130—135 ἑκατομ. δραχμῶν, δυνάμενα καὶ ταῦτα νὰ μειωθοῦν ἔτι πλέον.

Ἐπομένως 250 ἑκατομ. περίπου δαπανῶνται δι' ἐξοδα διοικήσεως πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ ὑπολοίπου 30% τῶν ἠσφαλισμένων.

Ἡ ἐνοποίησις καὶ ἐξυγίανσις τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως εἶναι βέλβαια ἔργον δυσχερὲς καὶ ἀπαιτεῖ ἀναλογιστικὰς μελέτας σοβαρὰς καὶ θεμελιωμένας ἐπὶ ἐπιστημονικῶν βάσεων. Ἀλλὰ πρὸ παντός ἀπαιτεῖ κατανόησιν ἐκ μέρους ὠρισμένου τμήματος τῶν ἠσφαλισμένων, θάρρος καὶ πρωτοβουλίαν ἐκ μέρους τῶν ἀρμοδίων Κρατικῶν ἀρχῶν.

Ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι παρ' ὅλας τὰς δυσχερείας τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητον νὰ γίνῃ πρὸς τὸ συμφέρον ὅλων τῶν ἠσφαλισμένων.

Ποῦτος εἶναι ἄλλως τε σήμερον ὁ βαθμὸς ἱκανοποιήσεως τῶν ἠσφαλισμένων τῆς Χώρας, ἢ μᾶλλον τοῦ συντριπτικωτέρου τμήματος αὐτῶν ἐκ τῆς διαθέσεως διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν τριῶν καὶ ἡμίσεος περίπου δισεκατομμυ-

ρίων δραχμών και ποίον τὸ ἔπαθλον ἢ ὁ ἔπαινος τοῦ Κράτους ἐκ τῆς ἀσκου-
μένης ὑπ' αὐτοῦ σημερινῆς ἀσφαλιστικῆς πολιτικῆς ;

Πέραν ὅμως μιᾶς καλοπρίστου κριτικῆς, ἀνευ διαθέσεως ἐκτοξεύσεως
φύγων και κατηγοριῶν, ἀπαιτεῖται σαφῆς παρὰ τῶν ἀρμοδίων και τῶν λοι-
πῶν ἐνδιαφερομένων κατανόσεις και καλὴ διάθεσις ἀναγνωρίσεως τῶν μειο-
νεκτημάτων τοῦ, ὡς λειτουργεῖ σήμερον, θεσμοῦ και ἐν συνεχείᾳ, σοβαρὰ
ἐργασία καλῶς προγραμματοποιημένη και ἐπὶ ἐπιστημονικῶν δάσεων θεμελιω-
μένη, πρὸς καλλιτέρευσιν τοῦ θεσμοῦ.

Δὲν εἶναι παραδεκτὸν και δὲν τὸ συγχωροῦν οἱ καιροί, ἀλλ' οὔτε και
ἡ οἰκονομία τῆς Χώρας μας νὰ ἀσκῆται ἢ κοινωνικὴ ἀσφάλις ὡς σήμερον
ἀσκῆται διὰ τῆς πληθώρας τῶν ἀπαριθμηθέντων Ταμείων. Ἐπισημαίνομεν
και ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς τὸν κίνδυνον ὅτι ἂν δὲν ληφθοῦν ἐγκαίρως τὰ
κατάλληλα διὰ τὴν ριζικὴν θεραπείαν τῆς μέτρα, θὰ ὀδηγηθῶμεν ἀσφα-
λῶς, και μάλιστα εἰς σύντομον χρονικὸν διάστημα, εἰς ὄξυνσιν και ἐπί-
τασιν τῶν ὑφισταμένων παραπόνων, ἀδικιῶν και ἀντιθέσεων.

Συνεψίζοντες, ἀναφέρομεν ὅτι τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τοῦ σημερι-
νοῦ παρ' ἡμῖν ἀσφαλιστικοῦ καθεστώτος ποὺ προσδιορίζουν ἐπαρκῶς τὸ
ἀπρογραμμάτιστον, ἀνοργάνωτον και ἀνώμαλον αὐτοῦ, εἶναι ἐν γενικαῖς
γραμμαῖς τὰ ἀκόλουθα :

1) Ἡ πληθώρα τῶν ὑφισταμένων Ὄργανισμῶν και Ταμείων, τὰ πε-
ρισσότερα τῶν ὁποίων συνεστήθησαν και συνιστῶνται συνεχῶς και σήμερον
ἀνευ οὐδεμιᾶς μελέτης ἀλλ' ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν ἐνδιαφερομένων.

2) Ἡ κατὰ φυσικὴν και λογικὴν συνέπειαν τῆς πληθώρας ταύτης
δημιουργία και ἐπισῶρευσις σημαντικωτάτων τεχνικῶν προβλημάτων προερ-
χομένων ἐκ τῶν ἀλληλοσυγκρουσμένων καταστατικῶν διατάξεων τῶν ἐν λόγῳ
Ὄργανισμῶν, σημαντικὸς ἀριθμὸς τῶν ὁποίων καλύπτει ἀσήμαντον ἀριθμὸν
ἠσφαλισμένων.

3) Ἡ ὑπαγωγή τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὸν ἔλεγχον και ἐποπτεῖαν πολ-
λῶν Ὑπουργείων μὲ φυσικὴν συνέπειαν τὴν ἀδυναμίαν ἐφαρμογῆς και τηρή-
σεως ἐνιαίας ἀσφαλιστικῆς και ὀργανωτικῆς πολιτικῆς.

4) Ἡ ἔλλειψις παντὸς ἀποτελεσματικοῦ συντονισμοῦ τῆς δράσεως τῶν
ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν και τῶν παρεχομένων ὑπ' αὐτῶν ὑπηρεσιῶν.

5) Ἡ ἀτελής και ἀντιοικονομικὴ θεμελίωσις και ὀργάνωσις αὐτῶν.

6) Ἡ ἀνομοιομορφία εἰς τὰ ἀσφάλιστρα και τὰ ὑψηλὰ ἐπίπεδα
αὐτῶν.

7) Ὑψηλὰ ἐξοδα διοικήσεως ἀνερχόμενα εἰς τινὰ ταμεῖα μέχρι και
60—70% ἐπὶ τῶν συνολικῶν ἐτησίων παροχῶν και δαπανῶν των.

8) Χμηλαὶ παροχαὶ συγκριτικῶς πρὸς τὴν ἐπιδάρυσιν τῆς οἰκονο-
μίας.

9) Ἀδικαιολόγητος και ἀψυχολόγητος ἐπιδάρυσιν τοῦ κοινωνικοῦ
συνόλου διὰ τῶν ἀπαραδέκτων ὑπὲρ τρίτων εἰσφορῶν (κοινωνικῶν πόρων)
ὑπὲρ ὀρισμένων μόνον κατηγοριῶν πολιτῶν και δὴ ἰσχυρῶν και οἰκονομι-
κῶς και κοινωνικῶς ἐπαγγελματικῶν τάξεων, ὡς τῶν δικηγόρων, τῶν ἰατρῶν

των μηχανικών, συμβολαιογράφων, χρηματιστών κλπ.

10) 'Ανισότης εις τὴν ἀσφαλιστικὴν προστασίαν ἢ ὁποία ἐκδηλώνεται διὰ τῶν ποικίλων χρονικῶν προϋποθέσεων αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν χορήγησιν τῶν παροχῶν καὶ ἰδίᾳ τῶν συντάξεων, (διὰ τὴν χορήγησιν συντάξεως γήρατος λ χ. ἄλλα ταμεῖα ἀπαιτοῦν συντάξιμον ὑπηρεσίαν 35 ἔτων, ἄλλα 20, ἄλλα 8 — 10 καὶ ἄλλα ἀρκοῦνται μόνον εἰς 3 ἔτη, ἢ ἀκόμη καὶ εἰς 500 ἡμέρας ἐργασίας, ὡς συμβαίνει εἰς τὸ ΙΚΑ), ἢ διὰ τῆς χορηγήσεως ἀνεπαρκῶν παροχῶν κατ' εἶδος καὶ ἔκτασιν, ἢ, ἀκόμη καὶ διὰ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ κύκλου τῶν ἐμμέσως ἠσφαλισμένων εἰς ὠρισμένα μόνον πρόσωπα.

11) Ἡ ὑπαγωγή ὀλοκλήρων κατηγοριῶν ἠσφαλισμένων εἰς δύο ἢ καὶ περισσότερα ταυτοχρόνως Ταμεῖα, παρὰ τῶν ὁποίων λαμβάνουν συντάξεις ὑπερβαινούσας κατὰ πολὺ τὰς ἐκ τῆς ἐργασίας των ἀποδοχάς, ἐνῶ αἱ συντάξεις ἄλλων ἠσφαλισμένων δὲν ἀποτελοῦν παρὰ μόνον ἐλάχιστον ποσοστὸν τῶν ἀποδοχῶν των.

12) Τὸ κατώτατον ὄριον συντάξεων ποικίλλει τόσον πολὺ, ὥστε εἰς ἄλλα μὲν ταμεῖα νὰ εἶναι περίπου 250—300 δραχμαί, εἰς ἄλλα δὲ νὰ ἀνέρχεται εἰς 16.0. Ὡσαύτως μεγάλη ποικιλία ὑπάρχει καὶ εἰς τὰ πρόσωπα αἰτινα δικαιούνται συντάξεως λόγῳ θανάτου τοῦ ἀμέσως ἠσφαλισμένου.

13) Ἡ σύγχυσις ὅμως καὶ ἡ ἀναρχία εἶναι πολὺ ἐντονωτέρα εἰς τὰς παροχὰς ἀσθενείας, διότι ἕνια ταμεῖα προβλέπου ἀνώτατον ὄριον παροχῶν, ἕνια παρέχουν ταύτας ἀπεριορίστως, ἄλλα ἀπαιτοῦν τὴν συμπλήρωσιν ὠρισμένων χρονικῶν προϋποθέσεων, ἄλλα ἐπιβάλλουν ὑποχρεωτικὴν συμμετοχὴν τῶν ἠσφαλισμένων εἰς τὰς δαπάνας ἀσθενείας, φαρμάκων κλπ., κυμαινόμενας ἀπὸ 10 — 50ο)ο, ἐνῶ ἄλλα παρέχουν ἐντελῶς δωρεὰν τὴν φαρμακευτικὴν περίθαλψιν. Ἐπίσης ἡ διάρκεια τῆς χορηγήσεως ἐπιδόματος ποικίλλει κατ' Ἀσφαλιστικὸν Ταμεῖον ἀπὸ 10—25 ἑβδομάδας, ὅπως ἐπίσης ποικίλλει καὶ ὁ χρόνος ἐνάρξεως τῆς πληρωμῆς του. Εἰς ἄλλα πάλιν ἀρχίζει ἀπὸ τὴν τρίτην ἡμέραν τῆς ἀσθενείας, εἰς ἄλλα ἀπὸ τὴν τετάρτην, τὴν πέμπτην, τὴν ἕκτην κλπ., ἐνῶ τὸ ποσοστὸν τοῦ καταβαλλομένου ἐπιδόματος ποικίλλει κυμαινόμενον ἀπὸ 25—65ο)ο τοῦ μισθοῦ των.

Δὲν εἶναι δύσκολος ἡ συνέχισις τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν μειονεκτημάτων τοῦ ἀσφαλιστικοῦ μας συστήματος, ὡς λειτουργεῖ σήμερον. Αἱ δυσμενεῖς συνέπειαι τῆς ἐκ τῶν ἐνόμων καὶ, φυσικῶς, ἀπρογραμματίστου δημιουργίας μεγάλου ἀριθμοῦ ἀσφαλιστικῶν ταμείων εἶναι διάχυτοι καὶ γνωσταὶ τόσον εἰς τὸ Κράτος ὅσον καὶ εἰς τὸ μεγαλύτερον τμήμα τῶν ἠσφαλισμένων. Ἀκριβῶς δι' αὐτὸν τὸν λόγον δὲν ἐπεκτείνωμαι περαιτέρω. Ἀπλῶς μόνον θὰ μνημονεύσω ἕνα ἀκόμη χαρακτηριστικὸν τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ὑπερβολὴ νὰ εἶπω ὅτι ἀποτελεῖ ἴσως τὸ ἀποκορύφωμα τῆς ἀναρχίας καὶ τῆς ἀνισότητος τῆς ἀσφαλιστικῆς προστασίας ὡς αὕτη παρέχεται σήμερον. Πρόκειται περὶ τῶν διατάξεων περὶ ἐργασίας μετὰ τὴν συνταξιοδότησιν. Ἄλλα ταμεῖα παρέχουν ἐλευθερίαν εἰς τοὺς συνταξιούχους των νὰ ἀσκοῦν οἰανδήποτε ἐργασίαν. Ἄλλα ἀπαγορεύουν τελείως οἰανδήποτε ἐργασίαν τῶν συνταξιούχων των, ἐνῶ ἄλλα πάλιν ἐπιτρέπουν ταύτην ὑπὸ τὴν ἀπαραίτητον καὶ βασικὴν

προϋπόθεσιν νά μή κερδίζουν οί εργαζόμενοι συνταξιούχοι των πέραν ενός ώρισμένου ποσού.

Ἐξ ὧν τῶν ἀνωτέρω ἀδίαστον προκύπτει τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ στατική σημερινή μορφή τῆς Ἀσφαλίσεως ὄχι μόνον δὲν ἐκπληροῖ πλήρως τοὺς σκοποὺς τῆς ἀλλὰ τοῦναντίον ταλαιπωρεῖ τοὺς ἠσφαλισμένους εἰς τὴν συντριπτικὴν πλειοψηφίαν των καὶ τοὺς διαφοροποιεῖ τεραστίως ἀπὸ ἀπόφους ὕψους εἰσφορῶν καὶ παροχῶν, ὡς καὶ προϋποθέσεων διὰ τὰς παροχάς. Ἡ οὕτω δημιουργηθεῖσα κατάστασις, νοσηρὰ αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, συνετέλεσε μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ εἰς τὴν δημιουργίαν κλίματος τοιούτου, ὥστε αἱ σχέσεις μεταξὺ ἠσφαλισμένων καὶ τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν των νά εἶναι κάθε ἄλλο παρά ἀρμονικαί.

Πράγματι εἶναι ἀληθές ὅτι εἰς τῶν σοβαρῶν λόγων, τῆς ὑφισταμένης εἰς τὴν ἐν Ἑλλάδι κοινωνικὴν ἀσφάλειαν κακοδαιμονίας, εἶναι καὶ ἡ ἀνυπαρξία ἀσφαλιστικῆς συνειδήσεως. Ἡ σχέσις μεταξὺ ἠσφαλισμένου καὶ ἀσφαλιστικοῦ φορέως εἶναι σχέσις περίπου ἐχθρική. Οἱ ἠσφαλισμένοι, εἴτε ἔχουν τὴν γνώμην ὅτι ἀδικοῦνται, διότι αἱ παροχαὶ τοῦ Ὄργανισμοῦ εἶναι δυσαναλόγως μικραὶ ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς εἰσφοράς των ἢ τὰ ἔσοδα τοῦ Ὄργανισμοῦ γενικώτερον, εἴτε, ἐν ἐπιγνώσει τῆς οικονομικῆς ἀδυναμίας τοῦ Ὄργανισμοῦ, ἐπιδιώκουν τὴν χορήγησιν ὑψηλῶν παροχῶν, ἀδιαφοροῦντες διὰ τὸ μέλλον. Ἐξ ἄλλου παρατηρεῖται, ἰδίᾳ προκειμένου περὶ τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν τῶν ἐλευθέρως εργαζομένων ὅπου δὲν ὑπάρχει αὐτοματισμὸς εἰς τὴν εἰσπραξίν των εἰσφορῶν, πλήρης ἀδιαφορία διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐξ εἰσφορῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἠσφαλισμένων.

Ἐλλεῖπει συνεπῶς τὸ πνεῦμα συνεργασίας καὶ κατανοήσεως μεταξὺ ἠσφαλισμένου καὶ ἀσφαλιστικοῦ φορέως, τὸ ὅποιον εἶναι ἀπαραίτητον εἰς τὴν ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τοῦ Ὄργανισμοῦ. Εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ παραναφερθεῖσα κατάστασις βρύνει κατὰ τὸ πλεῖστον τοὺς ἀσφαλιστικούς Ὄργανισμοὺς εἴτινες ἐνῶ θὰ ἔπρεπε νά εὐρίσκονται εἰς συνεχῆ ἐπαφήν με τοὺς ἠσφαλισμένους των καὶ δι' ἀνακοινοῦμένων ἀπολογισμῶν τῆς ἐτησίως δράσεώς των, νά πληροφοροῦν αὐτοὺς περὶ τῆς οικονομικῆς καταστάσεως τοῦ ὀργανισμοῦ, τῆς ὑφισταμένης προοπτικῆς ἐξελίξεώς τῆς καὶ τῶν δυσχερειῶν ποὺ ἀνακύπτουν, οὐδὲν πράττουν ἐν προκειμένῳ.

Πῶς εἶναι ὅμως δυνατόν νά γίνῃ μία τοιαύτη ἐργασία όταν, ὡς ἐξεῖθη, ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλεις εἶναι κατακερματισμένη εἰς πληθῆ ἀσφαλιστικῶν φορέων με πλεθμελῆ διοικητικὴν ὀργάνωσιν, ἀνυπαρξίαν ἱκανῶν στελεχῶν καὶ ἔλλειψιν προγραμματισμοῦ εἰς τὴν δράσιν των;

Διερωτώμεθα ἀληθῶς, μήπως ἢ μὴ δημοσιότης τῶν οικονομικῶν ἀποτελεσμάτων καὶ τῶν ἀπαρκειτῶν στατιστικῶν στοιχείων τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν γίνεται ἵνα μὴ δι' αὐτῆς ἐμφανίζονται δημοσίῳ αἱ ὑφισταμένα ἀτέλεια καὶ ἀδυναμίαι, καὶ ἀποκαλύπτονται ἐ διὰ πλείστους ἐκ τῶν ὀργανισμῶν σκανδαλώδης τρόπος ἀνιλήσεως τῶν ἐσόδων των, τὸ πολυδάπανον τῆς διοικήσεώς των καὶ ἡ πενιχρότης τῶν παροχῶν των; Ἐπικρατεῖ σκόπιμος ἐνδεχομένως συσκότισις καὶ ἀπρεθυμία παροχῆς οἰουδήποτε στοιχείου.

πορισμοῦ ηὐξημένων εἰσοδημάτων δι' ὠρισμένους ἐπιτηδελούς.

Ἐϋνοϊκώτεραι ἐνδεχομένως προϋποθέσεις θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ρυθμισθοῦν δι' ὠρισμένας κατηγορίας ἐργαζομένων, ἐφ' ὅσον θὰ ἀπεδεικνύετο τοῦτο ἐκ τῶν πραγμάτων κατορθωτόν.

Τὸ ὕψος τῆς συντάξεως πρέπει νὰ εἶναι συνάρτησις τοῦ φορολογουμένου διὰ τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν εἰσοδήματος τοῦ ἠσφαλισμένου καὶ τῶν ἐτῶν συμμετοχῆς του εἰς τὴν ἀσφάλισιν, νὰ μὴ δύναται δὲ νὰ ὑπερβῇ ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει τὰ 80ο)ο τῶν συνταξίμων ἀποδοχῶν, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ εἶναι κατώτεραι τοῦ ἡμερομισθίου τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου.

Ἡ ἐργοδοτικὴ τάξις φρονεῖ ὅτι αἱ δαπάναι τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, μετὰ τὴν ἐνοποίησιν τῶν ἀσφαλιστικῶν φορέων καὶ τὴν κατάργησιν τῆς ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως, ἢ θέσπισις τῆς ὁποίας κρίνεται ἀντίθετος πρὸς αὐτὰς ταύτας τὰς ἀρχὰς τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως καὶ ἀδικαιολόγητος πολυτέλεια διὰ χώραν πτωχὴν ὡς ἡ ἰδική μας πρέπει νὰ καλύπτονται δι' ἰσοτίμου εἰσφορᾶς τῶν ἠσφαλισμένων, τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τοῦ Κράτους.

Διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ Κράτους ἔναντι τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως θὰ ἠδύνατο οἱ ὑπάρχοντες κοινωνικοὶ πόροι, ἀποδίδοντες ἤδη, ὡς εἶπομεν, πλεόν τῶν 600 ἑκατομ. ἐτησίως, νὰ ἀναμειρωθοῦν καὶ, καταργουμένων τῶν ἐπαχθῶν διὰ τὴν Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν, νὰ περιέλθουν, ὁμοῦ μεθ' ὠρισμένων ἄλλων φόρων, εἰς ἴδιον λογαριασμὸν ὑπὲρ τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

Ὁ κλάδος ἀσθενείας, ἐξ ἄλλου, ἔχει, περισσότερον παντὸς ἐτέρου κλάδου ἀσφαλίσεως, ἀνάγκην νοικοκυρεύματος. Εἶναι κλάδος εὐπαθῆς, ὑποκείμενος εὐχερέστερον εἰς καταστρατιγῆσεις καὶ σπατάλην χρήματος. Ἐνφ' δὲ ἀπορροφᾷ τεράστια χρηματικὰ ποσὰ δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἀποδίδει, ὅ,τι θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποδώσῃ. Ἀντιθέτως, ὡς ἀσκεῖται, γίνεται πρόξενος ταλαιπωριῶν καὶ ἀγανακτήσεως τῶν ἠσφαλισμένων. Οὕτως, ἀντὶ τῆς ἀποτελέσεως λαμπρὰν προθήκην τοῦ εἰκοδομήματος τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, δίδει εἰκόνα τούτου ἡκιστα κολακευτικὴν. Συνεπῶς θὰ πρέπει νὰ ἐκδηλωθῇ ἀμέριστον τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Πολιτείας καὶ παντὸς ἀρμοδίου διὰ τὴν ἐξυγίανσιν τοῦ κλάδου.

Τὸ πρόβλημα εἶναι σοβαρὸν καὶ ἔχει ἀνάγκην ἐμπεριστατωμένης μελέτης, ὥστε νὰ καθίσταται δυσχερῆς ἢ ὑπόδειξις ἀπὸ τοῦδε τῶν συγκεκριμένων μέτρων ἐπιλύσεώς του.

Πάντως φρονοῦμεν ὅτι πρέπει νὰ ἰσχύσουν αἱ ἀκόλουθοι γενικαὶ ἀρχαὶ :

α) Ἐπιδιώξεις προσελύσεως ἰατρῶν ἀνεγνωρισμένης ἐπιστημονικῆς ἀξίας, οἵτινες διὰ τῶν γνώσεών των, τοῦ κύρους των καὶ τῆς μεθόδου ἐργασίας των θὰ δώσουν νέαν πνοὴν εἰς τὸ σύστημα. Αἱ τυχόν ἐμφανιζόμεναι δυσχέρειαι ἱκανοποιητικῆς ἀποζημιώσεώς των πρέπει νὰ ὑπερπηδηθοῦν πάσῃ θυσίᾳ.

κατὰ τὴν γνώμην μας, μειωτικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ποιοτικῆς καὶ ποσοτικῆς ἀποδόσεώς των.

γ) Καθιέρωσις τῆς εὐχερείας τοῦ ἠσφαλισμένου νὰ νοσηλεύηται εἰς βελτιωμένην θέσιν ἐπὶ τῇ καταβολῇ ποσοστοῦ συμμετοχῆς του εἰς τὰ νοσήλεια.

δ) Καθιέρωσις οὐσιωδεστέρας συμμετοχῆς τῶν ἠσφαλισμένων εἰς τὰς δαπάνας ἰατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως, κλιμακουμένης ἐν ἀνάγκῃ τῆς συμμετοχῆς ἀναλόγως τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως, ὥστε νὰ μὴ γίνεται ἐλαχθῆς διὰ τὰς κατωτάτας ἀσφαλιστικὰς κλάσεις.

ε) Ἐπιδίωξις συγκροτήσεως μεγάλων καὶ καλῶς ὠργανωμένων ὑγειονομικῶν μονάδων (πολυϊατρείων—νοσοκομείων κλπ.). Θὰ ἠδύνατο νὰ ἀντιταχθῇ ὅτι ἐκ τῶν μέχρι σήμερον δεδομένων τὸ κόστος τούτων εἶναι κατὰ τι ὑψηλότερον τῶν ἰδιωτικῶν. Ἀνεξαρτήτως ὁμοῦ τοῦ ὅτι ἡ παρεχομένη περίθαλψις εἶναι καλυτέρα, τὸ ὑψηλὸν κόστος ὀφείλεται εἰς τὴν περιορισμένην ἔκτασιν των. Συνεπῶς ἡ ἀνάπτυξις των καὶ ἡ ὀργάνωσις θὰ μείωσῃ ἀσφαλῶς τὸ κόστος των κατὰ πολὺ, ὥστε νὰ εἶναι συμφέρουσα ἡ λειτουργία των.

στ) Καθιέρωσις ἀποκτήσεως παρὰ τῶν ἰατρῶν, τῶν διαφόρων ἐιδικότητων, ἐναῖς σπουδαιῶν θέσιν κατέχει σήμερον ἡ ὑγεινὴ τῆς ἐργασίας, μέσῃ τῶν ὑγειονομικῶν μονάδων τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων. Τοῦτο φρονοῦμεν ὅτι θὰ καταστήσῃ εὐχερέστερον τὸ ἔργον τῶν ἰατρῶν τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, διότι οὕτω θὰ ἔχουν ἀνεσίαν διὰ τὴν προσεκτικὴν ἐξέτασιν τῶν σοβαρωτέρων περιπτώσεων.

ζ) Ἀνάληψις εἰς περιορισμένην βιβαίως κλίμακα, τῶν δαπανῶν τῶν σπουδῶν ἰατρῶν μετὰ ταυτόχρονον ὑποχρέωσιν τούτων νὰ ὑπηρετήσουν ἐπὶ ὀρισμένον χρονικὸν διάστημα (π.χ. 15 ἔτη) εἰς ὑγειονομικὰς μονάδας τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, χωρὶς νὰ δύνανται νὰ ἀσκήσουν ἐλευθέρως τὸ ἐπάγγελμα, ὅπως συμβαίνει εἰς τὸν στρατὸν. Ὑπάρχει ἀνάγκη νέων καὶ ἱκανῶν στελεχῶν, τὰ ὁποῖα μόνον οὕτω δύνανται νὰ ἀποκτηθοῦν.

η) Συντονισμὸς τῆς δραστηριότητος Κράτους—Ὄργανισμῶν καὶ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ὥστε νὰ ἀπεφεύγωνται σπατάλαι. Ὅπου ὑπάρχουσιν Κρατικὰ νοσοκομεία, νὰ δύνανται νὰ ἐξυπηρετηθῇ, διὰ πτέρυγός των, ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις καὶ ἀντιστρόφως.

Ἰδιαιτέρα μέριμνα πρέπει νὰ ληφθῇ κατὰ τὴν ἀναμόρφωσιν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, διὰ τὴν ἀρτίαν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν ὑπηρεσιῶν προληπτικῶν καὶ κατασταλτικῶν ἐλέγχου. Δυστυχῶς δὲν ἀποδίδεται ἡ δέουσα σημασία εἰς τὰς σπουδαιότατας ταύτας ὑπηρεσίας ἐπὶ εἶναι γνωσίων ὅτι ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις, ὡς ἐκ τῆς ἐκτάσεώς της καὶ τοῦ περιεχομένου της, εἶναι ἐπιδεκτικὴ καταστρατηγήσεων καὶ ἀτασθαλιῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Κρατικὴν ἐποπτείαν, ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι αὕτη πρέπει νὰ ἀσκήται παρ' ἑνὸς μόνου Ὑπουργείου, ὥστε νὰ καθίσταται δυνατὴ ἡ χάραξις σταθερᾶς κοινωνικῆς πολιτικῆς, νὰ περιορίζηται δὲ εἰς παρεμβάσεις ἐπὶ θεμάτων ἀρχῆς. Διότι ἡ παρέμβασις τῆς Διοικήσεως εἰς τὴν καθ' ἡμέραν διοικητικὴν ἐπιμέλειαν...

νεφέρθη, ἀποτελεῖ τροχοπέδην παρεμποδίζουσαν τὴν ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν των, ἀξάνει τὴν γρ «φειοκρατικὴν ἐργασίαν καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὰ ἐξοδα διοικήσεως καὶ συντελεῖ εἰς τὴν μείωσιν τοῦ κύρους τῆς Κρατικῆς Ἐποπτείας.

Συνεπῶς πρέπει νὰ δοθῇ ἡ μεγαλύτερα δυνατὴ ἀνεξαρτησία εἰς τοὺς συσταθησομένους ασφαλιστικοὺς φορεῖς καὶ νὰ ληφθῇ φρονεῖς διὰ τὴν σύμμετρον ἐκπροσώπησιν εἰς τὴν Διοίκησιν των, Κράτους, Ἐργοδοτῶν καὶ ἡ ασφαλισμένων διὰ τῶν πλέον καταλλήλων προσώπων.

Σπουδαίαν ἐπίσης σημασίαν ἀποδίδομεν εἰς τὴν συγκέντρωσιν, ἐπεξεργασίαν καὶ εὐρεῖαν δημοσιότητα τῶν ἀφορώντων τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν στατιστικῶν καὶ οἰκονομικῶν στοιχείων. Διότι ἐκ τῆς ἐρεύνης τῶν ἐν λόγῳ στοιχείων ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ἀλλὰ καὶ παντὸς ἐνδιαφερομένου ἐρευνητοῦ θὰ προκύψουν χρήσιμα συμπεράσματα διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ θεσμοῦ, θὰ γνωρίζουν δὲ οἱ ἡσφαλισμένοι τὰς ὑφισταμένας οἰκονομικὰς δυνατότητας, ὥστε νὰ μὴ προβάλλουν παραλόγους ἀξιώσεις.

Ὁ ὅρος Κοινωνικὴ Ἀσφάλισις, ἐν τῇ εὐρείᾳ του ἐννοίᾳ, καλύπτει καὶ τὴν ἀνεργίαν. Διότι ἡ ἀνεργία ἀποτελεῖ διὰ τὸν ἐργαζόμενον κίνδυνον συναπτόμενον τὴν παντελῆ δι' αὐτὸν καὶ τοὺς προστατευομένους του ἀποστέρησιν τῶν μέσων διαβιώσεώς των. Φυσικὰ δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ σήμερον τὸ γενικώτερον θέμα τοῦ προβλήματος τῆς ἀντιμετωπίσεως τῆς ἀνεργίας καὶ τῆς ὑποαπασχολήσεως εἰς τὴν χώραν μας. Ἡ πραγματοποίησις ὑψηλοῦ ποσοστοῦ ἀπασχολήσεως εἶναι ἀπολύτως συναφασμένη μετὰ τὴν μεγάλην δυναμικότητα ζητήσεως καὶ ἀκόμη τὴν βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν διὰ τῆς ὁποίας δημιουργοῦνται αἱ προϋποθέσεις ἀπασχολήσεως νέων ἐργατικῶν χειρῶν. Ἄλλ' αὐτὰ εἶναι προβλήματα ἀναγόμενα εἰς τὴν γενικωτέραν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν πολιτικὴν τοῦ Κράτους, τὰ ὁποῖα δὲν λύονται οὕτως ἢ ἄλλως, ἀπὸ τὴν μίαν στιγμὴν εἰς τὴν ἄλλην. Ἐδῶ θὰ ἡδυνάμεθα νὰ ἀναφερθῶμεν μόνον εἰς τὰ κοινωνικὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν ὑπεβοήθησιν τοῦ ἀπολέσαντος τὴν ἐργασίαν του μισθωτοῦ ν' ἀντιμετώπιση προσωρινῶς τὰ προσωπικὰ του οἰκονομικὰ προβλήματα μέχρις οὗ ἀνεύρη νέαν ἀπασχολήσιν. Καὶ αὐτὸ εἶναι δυνατόν διὰ τῆς ἐξασφαλίσεως εἰς αὐτὸν μέρος τοῦλάχιστον τοῦ ἀπολεσθέντος εἰσοδήματός του ἐπὶ χρόνον ἱκανὸν νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀναζήτησιν νέας ἐργασίας.

Ἡ κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ μορφή τῶν συγχρόνων ἐλευθέρων χωρῶν εἶναι γενικῶς παραδεκτόν, ὅτι ἀναποφεύκτως συνεπάγεται ἐν ποσοστὸν ἀνεργίας τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, τὸ ὁποῖον θεωρεῖται, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξέρχεται ὠρισμένων ὀρίων, ὡς ἀπολύτως φυσιολογικόν. Ἐφ' ὅσον μίᾳ τῶν συνηθεστέρων μορφῶν ἀνεργίας εἰς τὰς χώρας με καθεστῶς ἐλευθέρου οἰκονομίας εἶναι ἡ ἀνεργία προσαρμογῆς, ἡ ὁποία προκύπτει ἐκ τῆς ἀδυναμίας αὐτομάτου προσαρμογῆς τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας εἰς τὰς νέας ἀνάγκας τῆς ἐν διαρκείᾳ ἐξελίξεως βιομηχανικῆς παραγωγῆς, εἶναι λογικὴ ἡ ἀξίωσις τῶν ἀνεργῶν νὰ καλυφθῶσιν ἀπὸ τὸν κράτος.

ραν μας δέν είναι θέσις ἀρνήσεως, ἀλλά θέσις ἐπικοδομητικῆς κριτικῆς ἐνός κακῶς προγραμματισμένου καί ἐλάχιστα ὀρθολογισμένου κατὰ τήν ἐφαρμογήν του συστήματος.

Ὁ Ἑλληγν νομοθέτης, ἀντιμετωπίζων τὸ θέμα τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας, ἐφιλοδόξησε ριζικὰς λύσεις τοῦ καθ' ὅλου προβλήματος τῆς ἀπασχολήσεως. Οὕτω διὰ τοῦ Ν.Δ. 2961)1954 μετέθεσε τήν εὐθύνην τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀπὸ τὸ ΙΚΑ εἰς νέον Ὄργανισμόν, τὸν ἰδρυθέντα τότε «Ὄργανισμόν Ἀπασχολήσεως καί Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας», σκοποὶ τοῦ ὁποῖου ἐτάχθησαν κατὰ πολὺ εὐρύτεροι τοῦ παλαιότερου λειτουργήσαντος καί καταργηθέντος Ταμείου Ἀνεργίας. Ἀλλὰ φοβοῦμαι, πῶς καί ἐδῶ δέν ἴσχυσεν ἡ σοφὴ ἀρχὴ «ὄσον φθάνει τὸ πάπλωμα». Οὕτω διὰ τοῦ ἐν λόγῳ νόμου ἀπεσκοπήθη ἡ ἀνακούφισις τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας διὰ τῆς ἐφαρμογῆς προγραμμάτων ἐκτελέσεως πλουτοπαραγωγικῶν ἔργων—μικρῶν ἢ μεγάλων—τὰ ὁποῖα θὰ ἀπερρόφουν τὰς ἐν περισσεῖα ἐργατικὰς χεῖρας. Κατ' αὐτὸν ὁμοῦ τὸν τρόπον, ἐνῶ ὁ γενικὸς αὐτὸς σκοπὸς, δέν ἐπραγματοποιήθη, οὐδὲ εἶναι δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῇ διὰ τῆς λειτουργίας τοῦ νέου ὀργανισμοῦ, ἐδημιουργήθη νέον κατάλληλον ἔδαφος ἀναπτύξεως τῶν δεινῶν ἐκείνων, τὰ ὁποῖα προκύπτουν ἐκ τῆς ἀκολουθουμένης ἐπὶ τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὄργανισμῶν τακτικῆς ἀπὸ μέρους τοῦ Κράτους. Καί θὰ ἦτο καί ἐδῶ δυνατὴ ἡ παράθεσις ἀριθμῶν ἀπὸ τοὺς ὁποῖους νὰ προκύπτῃ, ὅπως καί περὶ τῶν λοιπῶν, ἀσφαλιστικῶν τομέων, ἢ ἐπὶ τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας σύγχυσις καί ἀντιοικονομικὴ ὀργάνωσις τοῦ ἀσφαλιστικοῦ τῆς Ὄργανισμοῦ. Ἀλλά, ὡς προανεφέρθη, τὸ πρόβλημα δέν ἀποτελεῖ μέρος τῆς παρούσης ὁμιλίας.

Θὰ ἦτο ἀσφαλῶς παράλειψις ἐὰν δέν ἀνεφερόμεθα καί εἰς τὸ πρόβλημα τῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἀγροτῶν. Ἄλλως τε δέν δύναται νὰ νοηθῇ ὠλοκληρωμένη κοινωνικὴ ἀσφάλισις, ἐὰν ἀγνοηθῇ τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ.

Μέχρι πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, ἐκ λόγων κοινωνικοοικονομικῶν παρέμενον ἐκτὸς τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ἔχει μόνον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀλλὰ καί εἰς τὰ λοιπὰ κράτη, ὁ Ἀγροτικὸς Πληθυσμὸς.

Αἱ νεώτεροι ὁμοῦ ἀντιλήψεις, περὶ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως καί αἱ διαφοροποιήσεις καί ἀνάγκαι ποὺ ἐδημιουργήθησαν μετὰ τὸν δεῦτερον παγκόσμιον πόλεμον κατέστησαν ἐκδηλὸν τὴν προϋπάρχουσαν ἀνάγκην ἀσφαλίσεως καί τῶν ἀγροτῶν κατὰ τῶν λεγομένων κοινωνικῶν κινδύνων.

Οὕτως ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις ἐκκινήσασα ἀπὸ τὴν ἀνάγκην προστασίας τοῦ βιομηχανικοῦ ἐργάτου καί ἐπεκταθεῖσα βαθμιαίως εἰς διαφόρους κατηγορίας ἐργαζομένων, ἤρχισεν ἤδη νὰ περιλαμβάνῃ εἰς πλείστας χώρας εἴτε ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς καθολικῆς καί ὁμοιομόρφου ἀσφαλίσεως τοῦ πληθυσμοῦ, εἴτε ὡς ἰδιαίτερος κλάδος, τὸν ἀγροτικὸν πληθυσμόν.

Εἰς τὴν χώραν μας μόλις πρὸ τριετίας ἐλήφθη πρόνοια διὰ τὴν προ-

στασίαν τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ κατὰ τῆς ἀσθενείας. Συνίσταται δὲ αὕτη εἰς τὴν δωρεάν παροχὴν ἰατρικῆς περιθάλψεως καὶ τὴν χορήγησιν στοιχειωδῶν τινῶν φαρμάκων.

Ὁ καλυπτόμενος πληθυσμὸς ὑπολογίζεται εἰς 4.500.000 ἐλειτούργησαν δὲ πρὸς ἐξυπηρέτησίν του, κατὰ τὸ 1957, 420 Κοινοτικά ἰατρεία καὶ 520 Ἀγροτικά, μὲ σύνολον ἰατρῶν 980, μαιῶν 225 καὶ νοσοκόμων 225.

Τὰ δαπανηθέντα διὰ τὴν ἀσφάλισιν τῶν ἀγροτῶν ποσὰ ἀνῆλθον, κατὰ τὸ 1957, εἰς δραχμὰς 97 ἑκατομμύρια περίπου, μὲ μέσην κατὰ κεφαλὴν καλυπτομένων προσώπων ἑτησίαν δαπάνην δρχ. 22.

Εἰς τὸ ἀνωτέρω ὅμως ποσὸν τῶν 97 ἑκατομμυρίων πρέπει νὰ προστεθῆ καὶ τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸν ἀγροτικὸν πληθυσμὸν μέρος τῆς ἐκ δρχ. 315 ἑκατομ. κρατικῆς δαπάνης διὰ νοσήλεια ἀπόρων καὶ λειτουργίαν τῶν κρατικῶν νοσοκομείων, τὸ ὅποιον πρέπει νὰ εἶναι σημαντικόν.

Ἡ ἴδρυσις εἰς πλείστας πόλεις κρατικῶν νοσοκομείων καὶ ἡ θέσπισις τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλίσεως, ἐβεβλήθη αἰσθητῶς τὴν κατὰ τῆς ἀσθενείας προστασίαν τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ, ὥστε οὐδεμίαν σύγκρισιν χωρεῖ μὲ τὴν προπολεμικῶς ἐπικρατοῦσαν κατάστασιν.

Παρὰ ταῦτα οὐδεὶς δύναται νὰ ἰσχυρισθῆ ὅτι ἡ παρεχομένη προστασία εἶναι ἐκκρηστικὴ, ἢ δὲ σύγκρισίς της μὲ τὴν τοιαύτην τῶν ασφαλιστικῶν ὀργανισμῶν, ὅπου ἐπὶ 1.450.000 καλυπτομένων διὰ τὴν ἀσθένειαν προσώπων (ἀμέσως καὶ ἐμμέσως) ἐδαπανήθησαν, κατὰ τὸ 1957, δρχ. 830 ἑκατομ. εἶναι συντριπτικὴ.

Συνεπῶς πρέπει νὰ καταβληθῆ ἔντονος προσπάθεια διὰ τὴν βελτίωσιν καὶ προώθησιν τῆς γενομένης ἤδη καλῆς ἀρχῆς καὶ νὰ εὑρεθῆ τρόπος διὰ τὴν ἐξοικονόμησιν τῶν ἀναγκαίων πόρων, ὥστε ν' ἀσφαλισθῆ πλήρως ὁ κίνδυνος τῆς ἀσθενείας ἕλων τῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν μας ἐπὶ τεραστίαν ὠφελείαν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μας γενικώτερον. Ὅταν λέγωμεν πλήρη κάλυψιν τοῦ κινδύνου ἀσθενείας ἐννοοῦμεν ἀνετοὺν ἰατροφαρμακευτικὴν καὶ νοσοκομειακὴν περίθαλψιν τῶν ἀγροτῶν μας.

Πρέπει ὅμως νὰ εἰμεθα λίαν ἐπιφυλακτικοί, τουλάχιστον ἐπὶ τοῦ παρόντος, διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἀγροτῶν καὶ ἐπὶ τῶν παροχῶν τοῦ κλάδου συντάξεων. Εἶναι πρόβλημα μέγα, μὲ τεραστίαν οἰκονομικὰς συνεπειὰς, τὸ ὅποιον φρονοῦμεν ὅτι εἶναι πρόωρον νὰ ἀνακινηθῆ. Ἄλλως τε προέχει ἡ ἐξυγιάνσις τῆς λειτουργούσης ἤδη κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ἢ δὲ οἰκονομία τῆς χώρας δὲν ἔχει περιθώρια διὰ περαιτέρω πειραματισμούς.

Αἱ διατυπωθεῖσαι ἀπόψεις καὶ αἱ γινόμεναι ὑποδείξεις ἐπὶ τοῦ προβλήματος τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως τῆς χώρας μας σκοποὺν εἶχον νὰ τονίσουν κυρίως τὴν ἀνάγκην προγραμματισμοῦ καὶ ὀργανώσεως τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἔκσει ὑγιῶν ἀρχῶν, τῆς μέχρι τοῦδε κτηθείσης πείρας καὶ

μέ συνείδησιν τῆς εὐθύνης ποῦ πρέπει νὰ ἔχουν ἔναντι τοῦ θεομοῦ οἱ ὄργανωμένοι μισθωτοὶ καὶ ἐργοδοτοὶ.

Φυσικὰ ἡ ἀναγνώρισις τοῦ προβλήματος δὲν εἶναι ἀρκετὴ, ἀλλ' ἀπαιτεῖται οὐσιαστικὴ καὶ ἐγκαιρὸς ἀντιμετώπισις τοῦ. Αὐτὸ δέ, προκειμένου περὶ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, εἶναι δυνατόν, μόνον μὲ τὸ ἐνεργὸν καὶ εἰλικρινὲς ἐνδιαφέρον ὄλων μας. Διότι τὸ μέλλον τοῦ θεομοῦ, ἐφ' ἕσπον ἡ ἀνάγκη του παρ' οὐδενὸς ἀμφισβητεῖται, πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ μακρὰν πάσης πολιτικῆς σκοπιμότητος ἢ ταξικοῦ αὐθορμητισμοῦ, εἰς τὴν ὀρθολογιστικὴν μέθοδον καὶ τὰς ὑγιεῖς ἀρχὰς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας του, ἀνευ τῶν ὁποίων καὶ αἱ καλύτερα καὶ εὐγενέστερα τῶν ἐπιδιώξεων εἶναι καταδικασμένα εἰς ἀποτυχίαν καὶ ἐκμηδένισιν.

Σ Σ. Αἱ ἀνωτέρω διαλέξεις τῶν κ. κ. Εὐαγγέλου Τσουκάτου καὶ Α. Νικολοπούλου ἐλήφθησαν ἐκ τῆς σειρᾶς διαλέξεων μὲ θέματα «Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως» τὰς ὁποίας εἶχεν τὴν ἀξιόπαινον πρωτοβουλίαν νὰ ὀργανώσῃ ἡ Ἑταιρεία Ἑλληνικῶν Σπουδῶν.

Πρῶτος ὁμιλητὴς ἦτο ὁ δικηγόρος κ. Ἀγαπητὸς μὲ θέμα: «Κοινωνικὴ ἀσφάλισις» ὁ ὁποῖος, ἔθετεν ἐν συνόλῳ τὸ ζήτημα τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἐν Ἑλλάδι περιορισθεὶς ὁ ἴδιος εἰς τὴν συνοπτικὴν ἀλλὰ πλήρη καὶ μετ' ἀντικειμενικότητος περιγραφὴν τῆς ὑφισταμένης καταστάσεως.

Δεύτερος ὁμιλητὴς ἦτο ὁ κ. Νικολόπουλος Πρόεδρος τοῦ Ἐμπορ. καὶ Βιομηχ. Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν καὶ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Δ. Σ. τοῦ ΙΚΑ μὲ θέμα: «Ὁ ἐργοδοτικὸς παράγων καὶ ἡ κοινων. ἀσφάλισις» τοῦ ὁποίου τὴν διάλεξιν, ἐσόχως ἐνδιαφέρουσαν, ἰδίᾳ διότι ἀντιμετωπίζεται ὡς πρόβλημα πλέον ἢ ἐν τῇ χώρᾳ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως οὐχὶ δὲ —καὶ τοῦτο τὸ σημειοῦμεν ὡς τὸ βασικὸν προτέρημα τῆς διαλέξεως— ἀπὸ μόνης τῆς ἐργοδοτικῆς σκοπιᾶς, δημοσιεύομεν ἀμέσως ἀνωτέρω.

Τρίτη διάλεξις τῆς σειρᾶς εἶναι ἡ τοῦ Ὑποδιοικητοῦ τοῦ ΙΚΑ κ. Τσουκάτου ὅστις ἀντιμετωπίζει εἰδικώτερον τὸ συνταξιοδοτικὸν πρόβλημα τῆς κοινων. ἀσφαλίσεως, ἐπισημαίνων λίαν ὀρθῶς κατὰ τὴν γνώμην μας, τὰς αἰτίας τῆς ὑφισταμένης ἀναρχίας ἐξ ὧν καὶ προκύπτουν αἱ ἐπιβαλλόμεναι λύσεις.

Τέλος τετάρτη διάλεξις τῆς σειρᾶς ἦτο ἡ τοῦ κ. Ἐμμ. Οἰκονομίδου ὑφηγητοῦ τῆς Ἱατρικῆς μὲ θέμα «Κοινων. Ἀσφάλισις καὶ Ὑγεία». Ὡς ἐκ τοῦ τίτλου τῆς διαλέξεως, ἀνέμενέ τις νὰ ἀκούσῃ ἀπὸ τὸν ὁμιλητὴν τὴν ἀνέλευσιν τῶν προβλημάτων τοῦ εἴτερου βασικοῦ κλάδου τῆς κοιν. Ἀσφαλίσεως, τοῦ Ἑλλὰδων Ὑγείας ἢ Ἀσθενείας ὡς λέγεται, πλὴν ὅμως, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ παρατηρήσωμεν ἐνταῦθα τοῦτο, ὅσο ἦτο καὶ γενικὴ ἐντύπωσις τοῦ ἀκροατηρίου, ὅτι ὁ ὁμιλητὴς παρεξέκλινεν τελείως τοῦ θέματος τῆς διαλέξεώς του, ὡς τοῦτο πάντως προέκυπτεν ἐκ τοῦ τίτλου τῆς καὶ τοῦ ὑπὸ τῆς διοργανώσεως τὰς διαλέξεις Ἑταιρίας Ἑλληνικῶν Σπουδῶν διαγραφέντος σκοποῦ τῶν διαλέξεων. Ἡ διάλεξις τοῦ κ. Οἰκονομίδου πράγματι θὰ

ἔδει νὰ ἔχη ὡς τίτλον «Ἱατρικὸν ἑπάγγελμα καὶ (παρεπιπιτόντως) ἡ Κ. Ἀσφάλισις». Τὸ θέμα τοῦτο εἶναι βεβαίως μία πτυχή τοῦ ὅλου προβλήματος τῆς ἀσφάλισως τοῦ Κλάδου ἀσθενείας — οὐχὶ δὲ πάντως ὑφ' ὃ πνεύματι ἐξητάσθη ὑπὸ τοῦ ὁμιλητοῦ — ἀλλ' οὐχὶ ἀσφαλῶς τὸ ὅλον πρόβλημα.

Ὁ καθηγητὴς κ. Δοῦρος ὁμιλήσας δι' ὀλίγων λέξεων μετὰ τὸν δηλητην ἐπρόφθασε νὰ θέσῃ καὶ ἴσως νὰ ὑποδείξῃ καὶ τὴν λύσιν τοῦ ὅξυ του προβλήματος, τὸ ὁποῖον ἀντιμετωπίζει ἡ ἀσφάλισις τῆς ἀσθενείας, ἀφορῶν τὸν τρόπον παροχῆς τῆς νοσοκομειακῆς περιθάλψεως εἰς τὸν ἀσφαλισμένον. Ἀνεγνώρισέ τις εἰς τὰ συντόμως λεχθέντα τὴν πολυτιμὴν συμβολὴν τοῦ ἱατροῦ ὡς γνώστου τοῦ θέματος τῆς ὑγείας καὶ οὐχὶ ἀπλῶς ἑπαγγελματίου.

Είναι εξ άλλου γνωστή ή δοκιμασία τήν οποίαν υφίστανται αι επιχειρήσεις κατά τήν είσπραξιν τών είσφορών τής Κοινωνικής Ασφαλίσεως. Πρίν τελειώση ο έλεγχος τών βιβλίων και τών μισθοδοτικών καταστάσεων παρά του έλεγκτου ένός ασφαλιστικού οργανισμού, καταφθάνει έτερος άλλου ασφαλιστικού οργανισμού, ώστε καταντᾶ ή επιχειρήσεις να μή κάμνη άλλο τι από του να δέχεται έλέγχους φοροτεχνικών υπαλλήλων ή υπαλλήλων ασφαλιστικών οργανισμών.

Έλέχθη, κατ' επανάληψιν, ότι ώρισμένοι εργοδοται αντιδρούν ή δεικνύουν άπροθυμίαν διά τήν εκπλήρωσιν τών προς τήν κοινωνικήν ασφάλισιν υποχρεώσεων των. Τοῦτο δέν πρέπει να ξενίζη, έφ' όσον άλλως τε δέν αποτελεί τόν κανόνα. Έάν αναλογισθῆ τις ότι αι επιβαρύνσεις τής κοινωνικής ασφαλίσεως δέν κατανέμονται όμοιομόρφως μεταξύ τών εργοδοτών, είναι φυσικόν να δημιουργήται αίσθημα άδικίας μεταξύ αυτών και να προκαλή άναλόγους αντιδράσεις. Η προχειρότης με τήν οποίαν άσκειται παρ' ήμιν ή κοινωνική ασφάλισις και ή έλλειψις διαφωτίσεως και καλλιεργείας ασφαλιστικής συνειδήσεως, δέν αποτελοῦν όμολογουμένως τό κατάλληλον κλίμα διά τήν εις τό άκέραιον άπόδοσιν του άναμενομένου αποτελέσματος. Έξ άλλου άπροθυμία ως προς τήν εκπλήρωσιν τών ασφαλιστικών υποχρεώσεων σημειούται και μεταξύ τών ήσφαλισμένων ίδια δέ εκείνων εις τους όποιους δέν παρχκρατείται ή είσφορά, άλλ' υποχρεούται να προσέλθουν και να καταθέσουν ταύτην εις τόν οργανισμόν.

Συνεπώς ή άπροθυμία ένίων εργοδοτών έν και εις ήν έκτασιν σημειούται, δέν πρέπει να εξετασθῆ μονομερώς, άλλ' ως καθολικόν φαινόμενον του τρόπου καθ' όν άσκειται σήμερον ή κοινωνική ασφάλισις έν Ελλάδα.

Έχει γίνει ήδη συνείδησις εις πάντας ότι, όπως άσκειται έν Ελλάδα ή κοινωνική ασφάλισις, όχι μόνον δέν επίτελει ίκανοποιητικώς τόν σκοπόν της, αλλά γίνεται πρόξενος σπατάλης χρήματος, πράγμα άσυγχώρητον διά μίαν χώραν πτωχήν ως ή ιδική μας. Διά τουτο ή εργοδοτική τάξις φρονεί ότι διά τήν έξοδον εκ τής επικρατούσης χαώδους καταστάσεως επιβάλλεται ή συγχώνευσις τών ασφαλιστικών οργανισμών και ή δημιουργία δύο μεγάλων φορέων κυρίας ασφαλίσεως : ένός διά τους εξηρημένως εργαζομένους και ένός διά τους αυτότελώς εργαζομένους.

Η δημιουργία δύο μόνον φορέων κυρίας ασφαλίσεως θα μειώση αυτόματως τά υπέρογκα έξοδα διοικήσεως, θα άπλοποιήση και θα βελτιώση τό σύστημα είσπράξεως τών εσόδων, θα θέση κατ' ανάγκην όμοιομόρφους γενικώς αρχάς διά τήν χορήγησιν τών παροχών, άποφευγομένης ούτω τής πολλαπλής ασφαλίσεως και θα περιορίση εις τό ελάχιστον δυνατόν τήν ταιπωρίαν τών ήσφαλισμένων αλλά και τών επιχειρήσεων.

Διά τής ένοποιήσεως θα ρυθμισθούν κατά τρόπον δίκαιον και όμοιομόρφως αι προϋποθέσεις συνταξιοδοτήσεως, θα έκλείψουν αι σκανδαλωδώς εϋνοϊκαι διατάξεις και θα άρθούν αι υφιστάμεναι άδικίαι, εις τρόπον ώστε πᾶς εργαζόμενος να τυγχάνη τών κοινωνικών παροχών, όταν πράγματι έχη ανάγκην τούτων, και να παύση ή κοινωνική ασφάλισις να αποτελῆ μέσον